

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyazon 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, augusztus 31.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A legközelebbi feladatok.**
- Összeesküvés a román dinasztia ellen.**
- Az „anarmiskák.”**
- Amerikába szökött nagyváradi borkereskedő.**
- Orvosnövendék a toloncok közt.**
- Frigyes császárné második házassága.**
- Debreczenben letartóztatott anarchista.**
- A levélhordó büne.**
- Hol van Szelle?**
- A braganza herceg autómobilja és a tojásos kofa kocsija.**
- Hajóösszeütközés a Dunán.**
- Egy képviselőválasztás kalamitásai.**
- Tolstoj a francia iredalomról.**
- Tárca: A lakás nincs rendben.** Irta: Abonyi Árpád.
- Csarnok: A Boros Samu háza.** Irta: Petelei I.

A legközelebbi feladatok.

Arad, augusztus 30.

A mostani parlamenttel — akár igaz a küszöbön álló feloszlás híre, akár pedig megnyújtják az életét pár napig — a kormány nem sokat végezhet. Sokkal gyümölcsözőbb feladat vár reá abban, hogy a jövő parlament számára készítse elő a legfontosabb és sürgősebb teendők sorát és módját.

Ily feladatul kínálkoznak első sorban azon intézkedések, melyek a magyar nemzetiség érdekében volnának teendők azon a réven, hogy egyes vidékek magyarajku lakosait — a kik súlyos viszonyok között

élnék — rendszeres és országos támogatással védelmezzék a teljes pusztulás ellen.

Okulhatna a kormány a ruthén akcióból. Mintha szegény sorsu magyarság nem is lakná ez országot, a közjótékonyság egy idegen törzs felségelésére vállalkozott és ime most aratjuk érte a hálát és köszönetet. A pánszláv agitáció legjobban éppen a ruthén papság körében fészkelte be magát. Eddig nálunk ruthén kérdés nem volt, de az elhagyatott ruthén nép érdekében hozott áldozataink fejében még megérjük, hogy ez is lesz. Pedig hát tagadhatatlan, hogy nem egy vidéke van az országnak, a hol a magyarok éppen úgy rászorulnak a kormány istápolására, mint a ruthénség.

Csak a székelység állapotára utalunk, mely nagy szegénysége következtében tömegesen vándorol Oláhországba, itthon maradó része pedig pusztul és züllik, a mi sok helyütt az eloláhosodást vonja maga után. Ideje is volt már, hogy a sanyaru viszonyok közt levő magyar vidékek érdekében is hasonló segítségi tevékenységet indítsanak meg, a minő Bereg megye éjszaki részén a szegény ruthén (oros) népség érdekében megindult. Első dolga a magyar kormánynak mégis csak az államalkotó magyar faj izmosítása. Ha a magyarság szaporodik és vagyonosodik, akkor magától megoldódik a nemzetiségi kérdés. Minden nemzetiségi izgágáskodás

meglapul, ha erősek vagyunk, ellenben lábrakap és neki bátorodik, ha a magyart gyengének tudja.

A pénzügyi kormány kormány eddig az adóreformot oly módon tervezte, hogy ettől a földadó érintetlen maradt volna, azonban a lelkiismeretesen keresztülvitt puhatóldozások kiderítették, hogy a földadót sem lehet meghagyni a mostani aránytalanságában, s mivel az adózási viszonyok nemcsak fokmérőjét képezik az ország vagyonosodásának, hanem egyuttal e nagy kérdésnek helyes mederbe terelése által épen a közvagyonosodást mozditja elő, a kormány becsületbeli kötelességének tartotta körrendeletet intézni a törvényhatóságokhoz, melynek lényege az, hogy nyujtsanak neki tájékoztatást a mostani földadó aránytalanságára nézve. Új katasztert nem tervez a miniszter, mert hiszen köztudomásu, hogy az eddigi kétszeri kataszteri munkálatok mint egy 70 millió koronájába kerültek az országnak. De szükséges lesz a meglevő kataszter kiigazítása.

Tévednek azok azonban, a kik az ez irányban megindítandó akcióban burkolt adóemelést akarnak mindenáron fölfedezni.

A kormánytól ez a szándék távol áll, de annál közelebb az a szándék, hogy senki se adóztassék meg nagyobb mértékben, és senki se kisebb mértékben, a mennyit földjének haszna szerint köteles hordani. (Z-y)

Az Aradi Közlöny ujevától kezdve minden előfizetőjét bebiztosította baleset ellen. És pedig halál esetére 3000 koronára, rokkantság esetére szintén 3000 koronára.

TÁRCA.

A lakás nincs rendben.

Irta: Abonyi Árpád.

(Szinhely: elegáns sárga szalon, melynek nyitott ajtaján keresztül a lakás többi szobáit is át lehet tekinteni. Mindenütt izlés, csín és kifogástalan rend uralkodik. (Két percig tartó néma csend). Irástudó kitünő bányák, az öreg Mr. W. Scott szerint ilyenkor a kandallóban „barátságosan” — ami-cably — percegő fa is okvetlen említendő, mert ez jelentékeny mértékben emeli a hangulatot 82 R fokos nyári hőségben e hatásos kellék, fájdalom, fűgét ér, az ember megelepszik annyival, ha felette nagy nyájasságu olvasója magánhasználatára tisztelettel megjegyzi hogy a főntebb zárójel között említett két percig tartó néma csend meglehetősen ideges természetű jegyzékváltást szakított meg. „Ideges” jegyzékváltásról lévén szó, — mely kö-zönséges polgári nyelven egyenetértékű a legbaná-lisabb családi perpatvarral — valamennyien azon-nal egy temperamentumos *Hitves*-re és egy min-den elképzelhető hibában dus, konok *Férj*-re gon-dolunk, aki a maga makacs önféjűségével határo-zottan a legbosszantóbb természeti tünemények közé sorozható. Ez eléggé tetszetős bevezetés után, gon-dolom, fel is lehetne huzni a függőnyt. — Kezd-veljük.

A hitves: (visszalordul az ablaktól, a no-vá két perccel ezelőtt főhadiszállását áthe-lyezte, s további hadműveleti színhelyéül a szalon nagy tükre alatt levő kerevetet választ-ja ki.)

A férj: (megvárja, míg a haragos asszony helyet foglal a kereveten és indulatosan hátat fordít neki:) Hm . . . Ha nem csulódom, komo-lyan neneztel!

A hitves: Nincsen reá okom? — Az Is-tenért, ne mosolyogjon! Ne kényszerítsen, hogy nyiltan és kiméletlenül szemébe mond-jam —

A férj: (mosolyogva): Ugyan mit?

A hitves: Azt, hogy soha férfi-arcon kiál-hatatlanabb mosolyt nem láttam, mint most az önén. Ej, hát végre is, amit ön tenni akar, az sértő és lovagiatlan!

A férj: (udvariasan ráhagyja): Bizony aligha nincs igaza.

A hitves: Elismeri és mégis! . . . Kedves barátom, ezt nem vártam volna öntől. Ön, aki eddig mindig szolgálatkész, udvarias, figyel-mes . . . sőt gyakorta kedves embernek mutat-kozott.

A férj: (mély meghajlással): Ohó! Még el-kényeztet!

A hitves: Igen, kedves embernek mutat-kozott, de ez, úgy látszik, nem tartozik az ál-landó tulajdonságai közé. (Feléje fordul, kih vó hangon): Szeretném tudni, hogy miért akar

megszökni az én drága kis mamám elől, s egy-általában mi kifogása van a kis mama látoga-tása ellen?

A férj: Istenem. — hát semmi különös okom nincs, de elhatároztam, hogy amíg ő Bu-dapestben lesz — én nem leszek Budapestben.

A hitves: Szóval, meg akar szökni!

A férj: Azt éppen nem, de nem szeretnék vele találkozni. (Ényelegve, kérő hangon): Ejt-se módját, hogy itt maradhassak az ön köze-lében . . . lássa, annyira szeretem, s ha elgon-dolom, hogy esetleg két hétig, talán három hé-tig is távol kell maradnom . . . Nem! nem! Ez borzasztó volna. Irja meg a kis mamának, hogy sziv sen látná, de mivel csak most költöztünk ebbe a lakásba, s mivel a lakás nincsen rend-ben —

A hitves: Csunyaság, hogy hazugságra akar csábítani!

A férj: (megadással): — Ez bizony csu-nyaság.

A hitves: No lássa! Csakhogy erről termé-szetesen szó sem lehet.

A férj: Fájdalom, igaza van. Ügyetlen kifogás lenne. Lemondok tehát róla, hogy la-kásunk rendetlenségére hivatkozzék, de ily kö-rülmények között ismételnem kell, hogy ha anyó-som —

A hitves: (azonnal félbeszakítja): Anyósa! Ismét ez a szó! Hanyszor figyelmeztettem már,

Összeesküvés

a román dinasztia ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 30.

Bukaresti levelezőnk táviratozza, hogy a román dinasztia ellen szőtt összeesküvés ügyében, melyről már hirt adtunk, a megejtett vizsgálat befejezést nyert. A minap megirtuk ugyanis, hogy az „Adeverul” című antidinasztikus és köztársasági lap több vezércikkben azal vádolta a Sturdza-miniszterium két tagját, hogy azok már hosszabb idő óta összeesküvést szöttek a dinasztia megbuktatására és hivatalos aktákat használtak fel e céljuk elérésére. Mille C., az „Adeverul” szerkesztője hozzátette, hogy a két aktív miniszter nem irt a lapjában antidinasztikus és forradalomra szító cikkeket.

Mille szerkesztő leleplezése után a román közvélemény erősen követelte, hogy az „Adeverul” nevezze meg az árulókat. Mille kijelentette, hogy az ügyben kompromittált miniszterek neveit nem hozhatja nyilvánosságra, mert becsületszávára titoktartást fogadott. Megígérte azonban, hogy módot fog nyújtani arra, hogy a kérdésben Románia közvéleménye tisztán lásson.

Mille meg is tartotta a szavát: az „Adeverul” legutóbbi számában közzéteszi Janovici egyik cikkét, a melyet személyesen aláírt és Mille szerkesztőnek átadott és a melynek éle a dinasztia ellen irányul. Az „Adeverul” ezuttal bebizonyítja, hogy Janovici, a kormány hivatalos lapjának főszerkesztője, nem egyszer uszította embereit arra, hogy rohanják meg a királyi palotát és üzzék el Károly királyt.

Mille leleplezése óriási izgatottságot idézett elő a romániai politikusok körében, mert a „Vointia Nationala” főszerkesztője, Janovici a dinasztiaellenes cikk szerzőségét már nem tagadhatja. Sokan azt hiszik, hogy a „Vointia Nationala” főszerkesztője levonja a helyzet konzekvenciáit és megvált a hivatalos lap szerkesztésétől még mielőtt nagyobb zavarok keletkeznének. Az általános meggyőződés az, hogy Mille igazat beszélt és tényleg a román kormány két aktív tagja összeesküvést szőtt a dinasztia megbuktatásáról.

A legnagyobb baj az, hogy Janovici Sturdza miniszterelnökkel már régi idő óta szoros baráti viszonyban élt s most az a gyanu merült

fel, hogy az összeesküvésben Sturdzának is van része.

A liberális párt akkor, mikor az ellenzéken volt politikai tervei megvalósítása érdekében mindent elkövetett s így nincs kizárva, hogy most annak vezérére, Sturdza miniszterelnökre rábizonyítják az összeesküvésben való bűnrészséget.

Hir szerint Károly királyt Mille leleplezése igen kellemetlenül érintették, mert Janovici hírlapírói és pártpolitikai munkásságát mindig méltatta és a „Vointia Nationala” érdemes vezérére Sturdza javaslatára ki is tüntette néhányszor.

Az „Adeverul” által közölt cikk, a mely Janovici-től származik, így fejeződik be:

Az országgyűlés tagjai bekopogtattak a királyi palota kapuján, de bebocsátást nem nyertek. Azon a napon azonban, a mikor a román nemzet kiabálni fogja: törjétek be és nyitva lesz, akkor nyitni fogják örökre azt a kaput. A modern történelem lapjait forgatva, sok oly királyt talál az ember, a kik magmaradtak az udvari szabályzattal a kezükben, de elvesztették trónjukat. Az idegen dinasztia, a mely nem tud megfelelni hivatásának, s nem tudja ama eredményeket sem elérni, a melyeket a nemzet és a hon nagy fiai jogosan elvárnak tőle, hasznavehetetlen. Van egy természeti törvény: minden fölösleges és haszontalan dolog idővel elenyézik. O felseje arra gondolhat, hogy a természet törvényeit áthágni nem lehet, de az udvari szabályzatokat ignorálni, igenis lehet.

TÁVIRATOK.

A szláv-barát Róma.

Róma, aug. 30. A Stefani-ügynökség jelenti: Minthogy egy pápai bulla a San Girolamo degli Schiavoni nevű intézetnek szláv szemináriummal való átalakítását rendelte el, egy csoport Rómában lakó dalmát ember dalmát zászlót lobogtatva az intézetbe ment és azt elfoglalta, nem törődve Pagman rektor tiltakozásával, a ki a tényállás konstatálása végett a rendőrség segítségét is igénybe vette. A dalmátok kitűzték zászlajukat az intézet erkélyére. Az Osservatore Romano jelentése szerint a rendőrbiztos kijelentette, hogy nem avatkozhatik bele a dologba, mert polgári ügyről van szó s azt tanácsolta a rektornak, hogy forduljon a bírósághoz.

(Feleje közeledik hévvel): — Kedves Margitkám —

A hitves: (durcásan elfordul): Hagyja, most másról van szó.

A férj: (megáll és rezignáltan visszahuzódik a kályha közelébe): Amint parancsolja... Haj, haj! De jól van, — a mint parancsolja. Lám, hogy mégis csak anyósom! Ennek is ő az oka.

A hitves: Nem ő, hanem ön! Othonapos házasok vagyunk, mondja ön! Nos aztán! Mi következik ebből? Csak nem fogom drága kis mamámnak azt írni, hogy én, hogy ön még... (Elvörösödvé elakad): Gonoszság így zavarba hozni az embert...

A férj: (lelkesev): Istenem, — milyen szép ön!

A hitves: (gyorsan elhagyja a kerevetet, s legyezője után nyulva. fõhadiszállását ismét visszahelyezi az ablak mellé): Maradjunk kérem a tárgynál! A kis mama eljön és önnek itthon kell maradnia.

A férj: Lehetetlenséget kíván édes Margit... asszonyom.

A hitves: De hát nem érzi, hogy a mit tenni akar, az durvaság, illetlenség, amely nem méltó önhöz!

A férj: Elítélheti szándékomat; ezt nem akadályozhatom meg. Más elhatározásra azonban nem fog bírni. Semmi kifogásom ellene, ha az ön kis mamája hozzánk jön, engedje

A francia-török konfliktus.

Konstantinápoly, aug. 30. Noha Tevfik basa külügyminiszter Constans francia nagykövettel e hó 24-én kelt jegyzékben közölte, hogy kihirdettek egy iradét, a mely a rakpart-társaságot visszahelyezi jogai élvezetébe és noha Constans erre kijelentette, hogy ebben az ügyben ki van elégitve, ez az iradé még tegnap estig sem érkezett le a portához. Hir szerint a tegnapielőtti minisztertanács után Tevfik basa távirati uton értesítést küldött a párisi török nagykövetnek a francia-török konfliktusról.

Frigyes császárné

második házassága.

(Megtörtént-e a titkos frigy?)

Arad, augusztus 30.

A P. H. mai számában a Frigyes császárné titkos frigyéről kiadott hivatalos cáfolatok ellenében a következő, igen érdekes közleményt hozza:

Frigyes császárné második házassága, a melyről kósza híreket közöltek a lapok a minap, most már nagyon is valószínű dolognak tekinthető. Az érdekes esemény a következő módon jutott a nyilvánosság elé: Harden német ujságíró, aki most is várfogságban van felségsértésért, — igen bizalmas embere volt Bismarck-nak, Frigyes császárné legnagyobb ellenségének; valószínű, hogy Bismarck révén értesülhetett mindenről, ami Frigyes császárné udvarában történt. Mikor a császárné meghalt, Harden így kezdte a lapjába írott nekrológot:

„Frigyes császárné is ott nyugszik immár első férje mellett...”

Ezen az első mondaton száz meg száz olvasó keresztülsiklott anélkül, hogy a célzást észrevette volna, annyival is inkább, mert az egész cikkben sehol sincs szó a második házasságról: csak az van benne fölemlítve egész elfogulatlan formában, hogy a császárnét Seckendorff gróf nélkül sohasem lehetett látni. Harden célzását azonban sokan észrevették s az ujságírók megindították a nyomozást. Bizonyos dolgot azonban nem lehetett megtudni, mert Frigyes császárné özvegyisége óta mindig nagyon elzárkózott a németek elől. Kétségtelen azonban, hogy Seckendorff különös jogokat élvező kegyence volt neki s

hogy az én kis mamámat nem szabad anyósoknak tekintenie.

A férj: Az ön kis mamája, édes Margit —

A hitves: Ugyan, kérem!

A férj: Bocsánat, hát nem édes Margit, hanem — „asszonyom” ha úgy tetszik... az ön kis mamája mostoha anyja önnek; — rendkívül szeretetreméltó, alig huszonnégy éves, kedves és mondhatom, feltűnően szép fiatal asszony, aki engem már találkozásunk első pillanatában lebilincsel és tökéletesen elragadott! Egész Pozsonyban kétségkívül ő a legbájosabb asszony, nem csodálom, hogy az ön atyja annyira imádja. Teringettét, megérdemli! Mert nemcsak szép, — mint a mesék királynéja, — de csupa szellem, ötlet, finomság és minden, amit ön akar... de mégis csak anyósom.

A hitves: Nem anyósom!

A férj: Mondjuk hát, hogy fél-anyósom: ennyit azonban meg kell engednie. Ha önnek félig mamája, nekem okvetlen félanyósom, vagy mostoha anyósom, — szóval anyósom —

A hitves: Ok ez arra, hogy látogatása ellen tiltakozzék?

A férj: Biz ez nem ok, de úgy tetszik, mintha ez a tervben levő látogatás tulságosan korai lenne. Végre is, mindössze az ötödik hónapja, hogy ön az enyém lett, Margit...

meg viszont nekem ön is, hogy ezuttal ugy cselekedjem, amint helyesnek és főleg okosnak látom. Ne feledje, kedvesem, hogy ok nélkül semmi ezen a világon nem történik és olykor az ilyen magamfajta mérsékelt sziporkázó szellem is rá tud hibázni arra az arany középutra, melyen bizonyos körülmények között haladnia kell.

A hitves: (figyelve): Mit ért ön bizonyos körülmények alatt?

A férj: Ez csak frázis; nem jelent semmit.

A hitves: Ellenkezőleg, úgy látszik, hogy nagyon is sokat jelent! Bizonyos körülmények... amelyek ön szerint semmit sem jelentenek. Azt akarja talán ezzel mondani... (Felháborodva): Nem, nem, nem! Ez lehetetlen, ez nevetséges, ez iszonyu! Könörgök, védje magát, világosítson föl, beszéljen!... Mondja, hogy ostobaság... hogy örütségek, amire akaratlanul is gondolnom kell, pedig érzem... igen, igen! érzem és ez igaz, hogy sohasem voltam méltatlanabb az én kis mamámhoz, mint éppen most... (Könyes szemekkel összekulcsolja kezét.) Bocsáss meg... te jó, te drága —

A férj: Elragadta a fantáziája édes M... asszonyom s ez velem szemben, aki egykori fantáziámnak — sajnos — még maradványait sem tudtam megőrizni, ezuttal hátrányára vá-

hogy csak névleg szerepelt mellette mint udvari marsall.

A viszony már régebbi keletű volt. Alig hogy Frigyes császár meghalt, az előző főudvarmestert, gróf Normann, azonnal elbocsájtotta a császárné és gróf Seckendorffot nevezte ki helyére. Normann nagyon elégedetlen volt az elbocsájtással, amiből egy kis udvari botrány is keletkezett akkoriban. Seckendorffal igen boldogan élt az özvegy császárné, s eszébe se jutott, hogy férjét sirassa. — Mióta Frigyes császár meghalt: azóta az özvegye soha nem látogatott el koporsójához. Kétségtelen dolog az is, hogy II. Vilmos császár csak gróf Seckendorff miatt hasonított meg az édes anyjával, s ő kényszerítette, hogy kössön házasságot a gróffal. A házasságkötés előtt állítólag így kiáltott föl a császár egyik bizalmas ember előtt:

— Azt a kronbergi istállót ki kell tisztítani!

S megüzente a császárnénak, hogy vagy eltávolítja a környezetéből Seckendorffot, vagy pedig nőül kell mennie hozzá. — Frigyes császárné özvegye persze inkább ez utóbbit választotta.

A második házasság hírét megerősíti még az a körülmény is, hogy a szerda esti berlini lapok szokatlanul nagy vastag betűkkel és közlik a következő cáfolatot:

A Frigyes császárné második házasságára vonatkozó híresztelésnek, mint a legilletékesebb helyről értesülünk, nincsen semmi alapja. Ilyen körülmények között természetesen a legelőnkebben sajnáljuk, hogy azt a hamis híresztelést közzölték. A német nép legszélesebb körei őszinte megelégedéssel veszik majd tudomásul ezt a cáfolatot.

A *Berliner Lokal-Anzeiger*, mely Hamburgból a legalaposabb és legkimerítőbb tudósításokat közölte, ugyancsak szerdán este a következő táviratot hozta:

Igen érdekes emléket hagyott a császárné végrendeletével gróf Seckendorffnak, aki Frigyes császárnéhoz legközelebb állott. Nemcsak azért, mert körülbelül harminc évig volt mellette s nemcsak azért, mert mint az angol nyelv és irodalom kiváló ismerője a császárnéval hazáját elfeledtette, hanem azért is, mert határozottan művészi természeténél fogva mint tehetséges festőművész is teljes összhangban volt az általa nagyon tisztelt urnójével.

lik. És semmit sem mondtam, — ön azonban gyanúsítja a kis mamát.

A *hitves*: (védekezve, szenvedélyes tiltakozással): Nem gyanúsítom!

A *férj*: Mondjuk hát, hogy nem gyanúsítja hanem önmagát gyötri, mert lehetségesnek tart oly dolgokat is, melyeknek teatrális íze kétségtelen. Nem, kedves barátném, nincs igaza! Az ön kis mamája méltó rá, hogy egy romantikával kacérkodó lovagregénynek fenséges hősnője legyen, de ön például rutul megcsalám ön, ha azt mondanám, hogy a kis mama lényéből kisugárzó végtelen kedvesség hidegen hagy. Nem így van! Az alatt a gyönyörűséges és boldog félesztendő alatt, míg ön jegyesem volt, a korzón, a színházban és mindenütt, ahol hárman együtt voltunk — „mi édes hárman”, ahogy a kismama ragyogó jókedve elnevezett — megvaltam, néha nagyon, de nagyon különösen éreztem magam.

A *hitves* (összerezzenve rábámul; halkan, akadozva): Miért hallgatott el! Folytassa...

A *férj*: (már jóval komolyabban): Folytatom, Margit. Mi édes hárman, mondotta gyakran a kis mama, mindig meg fogjuk érteni egymást. Ön helyeselte, vidáman nevetett és megcsókolta a kis mamát. Én is helyeseltem... de nem csókoltam meg a kis mamát, pedig ön, Margit, ön, a kedves, nagy gyermek... aki oly tiszta és szűzies volt, mint egy angyal... bizonyára nem ütöközött volna meg rajta. De

A levélhordó büne.

(Az a bizonyos „szeretet.”)

Arad, augusztus 30

Az a kérdés, vajon Falkai becsületes ember maradt volna-e, ha nem 400 forintot, hanem 400 forintot fizetett volna neki az állam szolgálatiért? Ezt a kérdést tárgyalják a fővárosi hírlapok, mondván, hogy: a ki 400 forintnyi fizetésből kénytelen eltartani családját, arra 4000 forintot bízni nem lehet. Nem lehet, ha a családját szereti és azt boldoggá tenni törekszik. A jóformán egybehangzó vélemények szerint hős, vagy mártir legyen az, a ki a 400 forintos gáziért becsületesen kezeli a 40,000 forintokat.

Olyan színe van ennek az okoskodásnak, mintha igaz volna. Pedig valótlán a szó legteljesebb értelmében és nagyon veszedelmes elmélet, mert jól esik elhinni, szinte hálával olvasom magam is, bárhogy tudom, érzem, hogy hamis okoskodással támaszt a falhoz mindnyájunkat ez az elmélet.

Kétségtelen, hogy Falkainak a fizetése kevés. Azért a szolgálatért, melyet teljesít, nagyobb fizetést érdemel. De ismerjük el, hogy ennek a Falkainak az a bizonyos ideális fizetés is, mely az ő szolgálatának teljes ellenértékét fedezi, — éppen olyan kevés volna, mint ez a nyomorult 400 forint. Kevés volna, mert Falkai rajongásig szereti a családját és ennek a családnak ő nagyobb kényelmet és gondtalanabb életet óhajt biztosítani, mint amilyent tehetsége szerint képes volna.

Méltóztassék elhinni, hogy voltaképpen ez a szeretet a legtöbb bűnnek forrása. Itt a család iránt való szeretet, amott a szerető iránt érzett gyöngéd vonzalom, másfelől a pozíció, a hír, a dicsőség és a vagyon szeretete sarkalja az emberi törekvéseket bűnre.

Gyömbér Pál három napig minden embert meggyilkolt, a ki utjába került, azért, hogy menyasszonyának gyűrűt és selyemkendőt, magának pedig tisztességes ködmönt vihessen az oltár elé, a hová elindult, mikor öldöklő utját megkezdte. A rajongó szeretet ime, nem a legkülönb erény, pedig egész társadalmi rendszorünknek mélyen fekvő alapja, mert a gyermeket születésétől kezdve vénségeig szeretetre neveljük és lelkében minden társadalmi eszközzel a szeretet érzéseit igyekszünk fokozni.

nyugtalanúságot, zavart éreztem a közelőben, — talán félelmet is. Egészen világosan beszélve, az volt a baj, hogy egy cseppet sem éreztem magam különbnek, mint kitűnő elődeim közül bármelyik, aki vétekben találtatott. És most ismerje be, hogy őszinteségem meghaladja azt a mértéket, amelyről fogalma volt.

A *hitves*: Nagyon őszinte... (Melegséggel nézi; suttogva, önmagának): És becsületes... becsületes —

A *férj*: Mondott valamit, asszonyom?
A *hitves*: Nem, nem, semmit! (Lassan feléje indul.) Folytassa!

A *férj*: Már befejeztem. (Kelletlenül, félre) Nem képes engem megérteni... és ez a végzet. Hiába akarjuk kikerülni a bukást, — az ördög így akarja...

A *hitves*: Mondott valamit, barátom?

A *férj*: Semmit. Már nincs mit mondanom. (Szünet.) Eh! Meg kell értenie!... (Hangosan:) Nem fejeztem be asszonyom, mert még azt is meg kell mondanom, hogy azért akarok elutazni, mert a kis mama és ön között a legszebb harmonia uralkodik. Önök szeretik egymást, gyöngédek egymás iránt... szóval ez a kölcsönös vonzalom az, amely miatt nekem innen távoznom kell. Ha a kis mama esküvőnk után — melyen ön mellett ő ragyogott bájos asszonyi szépsége egész pompájában — így szólott volna hozzám: lekötöztetett uram, hogy ettől a kiállhatatlan, önfejű teremtestől meg-

örült beszéd volna azt mondani, hogy: ennélfogva töröljük ki a szeretet érzését az érzések könyvéből. De meg kell látni, az esetek mutatják, hogy a szeretet érzésének határai vannak, — ebben a nemes erényben is van szertelenség, a határokat ezen nemes erények mezején is meg kell látni, figyelemmel kell kísérni.

Azt mondjuk, hogy az egyes bűnesetek nem normális érzésekből, hanem az érzések elfajulásából keletkeznek. A ki szertelenül, rajongásig szereti a családját, az, ha szeretetének gyakorlásában korlátozva van és alkalma nyílik egy olyan bűn elkövetésére, a milyent Falkai elkövetett, — ha nem hőse, ha nem mártirja az ő hivatásának, ha gyönges a kísértésnek ellentállani képtelen, — elköveti a bűnt.

De nem merjük azt mondani, hogy azok, akik Falkaival egy sorsban éltek, míg Falkai hivatalt viselt, — de bűnt még sem követnek el, — hogy ezek az emberek hősök és mártirok volnának, hogy erősek és minden kísértésnek ellentállni képesek és ezért nem követnek el bűnt, dacára annak, hogy ők is csak 400 frtos és nem 4000 frtos fizetésből tartják el családjukat és dacára annak, hogy ez a szeretet őket is arra sarkalja, hogy családtagjaik kényelmére és gond nélkül való megélhetésére törekedjenek és ezen földi jókat tehetségüket meghaladó mértékben élvezzék.

Nem merjük őket hősöknek és mártiroknak mondani azért, mert nem minden bűn olyan szembeötölő és szenzációs, mint a Falkai László büne s mert a vagyon elleni vétségeknek és bűnöknek csak nagyon kicsiny százaléka kerül a törvény ítélőszéke elé, — mert ezek a vétségek és bűnök nagyrésztben nincsenek és nem is lehetnek büntető szankcióval ellátva és mert ezek tulnyomó része titokban is marad.

Ha valaki azt mondaná, hogy a bűnösség megítélésében nagyon messzire haladtam és azt ad abszurbum vezetem, annak azt felelném, hogy ezek az apró bűnök és vétségek ikertestvérei a Falkai nagy bűnnek, de óvatosan, gondos körültekintéssel, tehát bűnösebb módon nagyobb megfontoltsággal követtetnek el. A különbség az csupán, hogy nem rángatják fórum elé a társadalmi rendet, hanem csak apró, de milliárdnyi tüszurással izgatják. Érezzük, hogy fáj, de nem tudjuk, hogy miért? Mitől? Hát bizony kérem szeretettel, a féktelen nagy szeretet, melyet gondozunk és ápolunk a ma-

szabadított, akkor nem kellene elszoónom, — de nem ezt mondta.

A *hitves* (még melegebb figyelemmel nézi) Mit mondott?

A *férj*: Egészen mást... (Nagyon komolyan, majdnem durva hangon:) Midőn a vasuti perronon elváltunk, s ön éppen atyjától bucsúzott, aki szívére ölelte és meghatottan megcsókolta, az ön kis mamája erősen megszorította a kezemet és oly hangon, amelynek megvesztegető varázsát még most is érzem, suttogva így szölt: Margitka nagyon derék, nagyon ártatlan, nagyon jó gyermek... remélem, hogy mi hárman majd a jövőben is meg fogjuk érteni egymást... (Nyersen.) Megértette?

A *hitves*: Megértettem... (Villámgyorsan ajkaihoz ragadja a férje kezét és megcsókolja.) Megértettem...

A *férj*: Margit az égre, mit tesz!

A *hitves*: Kötelességemet! (Mellére veti magát, kiáradva): Megvetném magamat, ha nem tettem volna!... Oh, milyen jó, milyen becsületes ember ön, uram, férjem kedvesem... (Csillapodva rámosolyog a könnyein keresztül.) Ugy lesz, amint kívánja. Meg fogom írni a kis... meg fogom írni neki, hogy ne jöjjön addig, amíg meg nem látogatjuk, mert lakásunk még nincsen rendben. És azt hiszem, hogy a kis... hogy az ő számára sohasem leszünk rendben.

gunk és embertársaink lelkében, az okozója ennek a fájdalomnak.

A büntető bírő ne csak ítéljen, hanem kutasson is. A társadalmi rendre nézve egészen közömbös az, hogy Falkal hány esztendőig marad a börtönben. Ezt megállapítani nem is nagyon nehéz dolog. Lehetetlen, hogy ennyi munka kielégíthetné az igazi jogász ambícióját.

A büntető bírő kötelessége volna ezer és ezer Falkainak a bűnesete nyomán kibogozni annak az érzésnek a titkát, melyet ma a szeretet érzésének nevezünk s mely kétségtelenül nagyon sok bűneset forrása. A büntető bírő kötelessége volna figyelni azokat a korlátokat, melyeken túl a szeretet érzése szertelenné fajul. Nem a bűnesetből, hanem a bűnös életéből kell meríteni ehhez anyagot. Nagyon nehezen és nagyon lassan lehet haladni a lélektani kutatások útján, de lehet haladni és szentül hiszem, hogy éles szemmel hosszú figyelés után meglehetne ismerni a bűnök forrását és rá lehetne találni azokra az eszközökre és módokra, melyekkel az emberi nemes érzéseknek ezen elfajulásait maga a társadalmi nevelés és szokás tudná meggyógyítani.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Lili, operetta. Békéssy Ferenc karnagy bűcsője Fedák Sári vendégfelléptével.
Vasárnap: Delután: New-York szépe, operetta.
Este: Nánai, népszimű. Fedák Sári bűcsőfelléptével.

* Az aradi színtársulat Brassóban. E cím alatt a B. H. mai száma a következőket írja: Zilahy Gyula az aradi színház új igazgatója, jövő tavasszal Brassóba készül teljes társulatával, a melyet Aradnak fog szervezni. Zilahy különben most szeptember 1-én is föllép Brassóban egy művésztén.

* Lili. Fedák Sári holnap, szombaton Lili címszerepét játssza. A művésznő holnapi fellépése is bizonyára zsufolásig megtelik a nyári színház, mert ma már a jegyek nagy részét elkapkodták. A kedves operetta többi szerepeit Toinayné, Árkossy, Polgár, Nemes és Mezey játsszák.

Amerikába szökött nagyváradai borkereskedő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 30

A magyar kereskedelem világában néhány esztendő óta mélyen elszomorító tünetek jelzik az üzleti vi zonyoknak az általános pangás folytán beállott hanyatlását. A bécsi hitelezők valósággal bucsujárást tartanak most Nagyváradra: pörölnék, egyezkednek, miközben a *Creditoren Verein* egyfolytában adja ki gyászos jelentéseit. A szerencsétlen üzleti viszonyok áldozata az az ismertnevű nagyváradai borkereskedő is, kinek szökéséről nagy megdöbbenéssel beszélnek most a város kereskedelmi köreiből.

Rosenthal Mórnak a nagypiacér és a Zöldfa-utca szögletén levő Kurländer-féle házban volt keresett borüzlete, mely Biharvármegyén kívül Erdély nagy részét látta el borterményekkel s a cég a legelőkelőbb összeköttetésekkel dicsekedett. Két évvel ezelőtt azonban Rosenthal fizetésképtelenséget jelentett, ami vajmi kevés kárára vált, minthogy hitelezőivel igen előnyösen kiegyezett s így nagyobb összeg pénzre tett szert. E a jelentékeny gyarapodás magával vonta az üzlet izmosodását, nagyobb lendületét, ami természetesen fokozta a cég hitelképességét.

Rosenthal Mór a neki nyújtott hitelt ki is

merítette a legvégsőig minden irányban, ám a hitelezőkkel szemben való kötelezettségét elmulasztotta. Es e hónap első napjaiban 100.000 korona passziával beszüntette fizetéseit. A hitelezők: trieszti, fiumei és soproni borkereskedők nyomban megbíztak egy nagyváradai ügyvédet, hogy egyezséget hozzon létre. Erre való igyekezete azonban hajótörést szenvedett, mert Rosenthal, hogy időt nyerjen, halasztlást kért oly ürüggyel, hogy egész tartozását teljesen rendbehozza. A hitelezők ügyvédje megbízott a sarokba szorított ember ígretében, s várt türelmesen, miközben Rosenthal Mór egérutat nyerve, megszökött, s már rég átszelte az Oceánt, mire a végső terminus letelt.

A megszökött kereskedő családja már az elmúlt szombaton kapott New Yorkból levelet, melyben Rosenthal Mór értesítette hozzátartozóit, hogy szerencsésen partot ért.

A szerencsétlen ember rossz spekuláció folytán egész vagyonát elveszítette, s valószínűleg ki van zárva, hogy pénzzel hajózott az újvilágba. Vagyon hiányában csődöt sem lehetett kérni ellene. Minthogy pedig családja el akarja kerülni a kellemetlenségeket, egyezséget ajánlott fel a hitelezőknek Goldberger Lázár komádi fakereskedőnek, Rosenthal sógorának kezessége mellett.

A nagyváradai piacot Rosenthal Mór szökése folytán abszolúte nem érte károsodás, csupán a trieszti, fiumei és soproni cégek vannak érdekelve. A megszökött kereskedő még fizetéseinek beszüntetése előtt kézzizálog gyanánt letett borok ellenében nagyobb pénzkölcsönt vett föl a Leszámitoló és Pénzváltó banknál, de az intézet nem károsult, minthogy az árverésen eladott borok árából teljesen befolyt a kölcsönösszeg.

A százezer korona passziával szemben Rosenthalnak csekély ingóságain kívül mi fedezete sincsen. Felesége és két leánygyermek a családfő szökése óta egyik rokonnál lakik.

Az „anarmiskák.”

(A t. Házból.)

Budapest, augusztus 30.

A képviselőház hivatali helyiségei újból megelevenedtek. Több, mint két hónapi vakációzás után hazajöttek a tisztviselők valamennyien.

Megjött Regele János, a főfődiktátor, a képviselőházi iroda főigazgatója is és ismét hallatszík a kedélyes és mégis szigorú pattogás a folyosón és az irodában.

A derék, jó Regele bácsi valósággal olyan, mint a gondos háziasszony. Folyton csattog-pattog, pereg a nyelve, majd a szakácsnét szidja, majd a szobaleányt, hol itt tűnik föl a főzőkanállal, hol ott a seprővel és tisztogat, parancsolgat, kóstolgat, szóval kormányoz.

A jó Regele bácsi. Ha az ember hallja, azt hinné, hogy kegyetlenebb, mint Rudnay Béla főkapitány, holott olyan vaj a szíve, mint akár Madarász Józsi bátyáknak, ki nem tudna megtagadni semmiféle kérelmet, ha annak a teljesítése tőle függne.

Itt van Thassy igazgató ur is nekipirosodva, friss falusi színben. Ő a képviselőház nagy káromkodója. De ő nem haragszik soha, még tréfából sem, hanem a káromkodás, az jól esik neki. Nem fél tőle senki, mert mindenki szereti.

S itt vannak a többiek is mind. A jó, öreg Huszár bácsi is, aki husz év óta tagja a hivatalnak, de soha a lábát még be nem tette a képviselőház üléstermébe, ennél fogva sohasem tudja, mi történik benn s mindig a legmu-

latságosabb kérdésekkel hozza zavarba az embert.

De népesek lettek egyszerre a mellékhelyiségek is — rendőrökkel.

Hogy mit keresnek itt?

Vagy úgy? Nem tudják?

Hát a rendőri invázióknak története van.

Még a tavasszal történt, hogy a szociálisták a hazai „anarchisták”-kal szövetkezve, felrobbantással fenyegették a képviselőházat. Az elnök erre rendőri felügyeletet rendelt el s azóta a Ház minden zugában anarmiskákat vártak és lestek az Andrások.

Még az újságírók telefonszobája is tele volt mindig rendőrrel. — Délutánonkint unalomból mindig a blattot verték. Ha ilyenkor belépett oda az ember, hirtelen eltűntették az ördög bibliáját és haptákba álltak.

— No fogtak-e már anarkistát?

— Nem mernek kérem idegyünni!

De hogy eloszlottak a Ház minden rendű tagjai, a rendőrök is másutt keresték az anarmiskákat mostanig.

De megint visszatértek, mert nem lehetesen tudni, hogy azok a gaz gyilkosok mikor akarják felrobbantani ezt a Sándor-utcai ócskaságot.

Ismét rendőrök bujkálnak tehát itt is — ott is.

No ez már biztos jele, hogy a képviselőházat újból megnyitják.

— De vajon hány napra?

Erre a kérdésre sokan szeretnének biztos választ, különösen Molec Daniék Pozsonyban. Mert a felelettől függ, hogy képviselő lehet-e ebben az életben még Molec Dani?

Igen, vagy nem?

MULATSÁGOK

(=) Az aradi iparos ifjak önképző egylete szeptember hó 1-én, vasárnap a temetkezési alap javára Uj Aradon, a Csalogovits-féle vendéglő kerthelyiségben műkedvelői előadással egybekötött táncvigalmat rendez. Ez alkalommal színre kerül: *Közsa Jutka*, az akasztott árvája. Eredeti népszimű, 8 felvonásban, dalkokkal. Irta: Lukácsy Sándor. Zenéjét szerzette: Erkel. Belépti-díj 60 fillér. Kezdeté este 8 órakor Kedvezőtlen idő esetén a mulatság jövő vasárnap tartatik meg.

(=) Táncvizsga. Magyarpécskán Tamás János táncitanító f. hó 29 én tartotta növendékeivel a táncvizsgát Pécska közönségének részvétele mellett. A vizsga jól sikerült s nemcsak az érdekelt szülők, de az érdeklődő jó barátok és ismerősök is élénk örömmel vettek részt a kicsinyek mulatságában s a kis táncvizsga sikerült estélylyé fejlődött. A vizsgára a kis párocskák következőleg állottak fel: Krip Janka — Mosonyi Ferenc, Gyulay Olga — Latinka Sándor, Ciacián Livia — Czank Dezső, Rokozin Rózsika — Gavrilovits István, Eliás Lenke — Kurunci János, Povázsay Márta — Issekutz Sándor, Povázsay Hajnalka — Ligeti Jenő, Kolozsi Mari — Schweiger Jenő, Rokozin Ilonka — Klein Lajos, Eliás Ilonka — Kolozsi Gyula, Schweiger Juliska — Braun Imre, Wolfshändl Anna — Kiss Kálmán, Schener Matid — Schreiber Fülöp, Kiss Nina — Tamás János. A vizsgai tánc fél 9 órakor kezdődött s tartott fél tízig. Tíz rakor a nagyok vették át a táncteret s iankadatlanul tartott a fesztelen jókedv reggeli harangszóig. Jelen voltak:

Asszonyok: Rokszin Jánosné, Ciacián Miklósné, öz. Köpf Györgyné, Povázsay Sománé, Issekutz Marcellné, Gavrilovits Istvánné, Jakó Sándorné, Györfy Jenőné, Zdrahál Ferencné, Elias Izidorné, Schreiber Fülöpné, Langfelder Mórné, Gyulay Viktorné, Klein Sándorné, Mike Józsefné, öz. Kolozsy Gyuláné, Kripp Józsefné, Leitner Pálné, Horváth Gyuláné (Sikló), Lenk Ferencné, Lakatos Arpádné, Kaldy Gyuláné, ifj. Bolyos Mátyásné, Kiss Jánosné, Czank Istvánné, Schener Antalné stb.

Leányok: Constantinovits Szándi, Gavrilovits Gizella, Köpf Tilda, Omaszta Katalin (Temesvár), Gérich Olga, Zdrahál Irma és Olga, Kiss Erzsike, Wolfshändl Katica, Váci Berta, Ursits Darinka stb.

Orvosnövendék a toloncok közt.

(A szerelem áldozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 30.

A nagyváradai toloncház lakói ritka vendéget kaptak ma Debrecenből. Egy öszbeasarodott, toprongyos embert tuszkoltak az utcák sőpredéke közé. Tépett külseje ellenére a tekintete, megjelenése elárulta az intelligens embert, aki nem ilyen társasághoz van szokva. A toloncház különös vendége nem azon az ösvényen kezdte pályafutását, mely a csavargók börtönébe vezet.

Lente Bálintnak hívják a szerencsétlen elzüllött embert s ifjúságának legszebb éveiben szédítő karrier előtt állott, a melynek egy csábító asszony vágta útját. Egy veszedelmesen szép asszony beditó mosolya, forró ölelése szédítette le arról a magas polcra, a melyre kiváló szorgalmával felküzdötte magát. Lente Bálint édes atyja zalamegyei jómódu kis rtkos volt. Egyetlen fiát, Bálintot a legnagyobb gonddal, a legnagyobb anyagi áldozatra készen nevelte fel. A gymnasiumot Pápán végezte el kitűnő eredménnyel a szép reményekre jogosító fiatalember, aztán Budapestre, az orvoskari egyetemre került s itt is kivált tanuló társai közül. Harmadéves orvosnövendék korában tanárai valóságos becézgették, tanuló társai pedig irigykedve néztek reá s úgy tanárai, mint pályatársai a jövő Korányiját látták benne.

A sors azonban másképp rendelte. Lente Bálint szeme egyszer megakadt egy nagyon szép, egy nagyon kacér asszonyon s ez okozta élete nagy-nagy tragédiáját.

A szerencsétlen ember maga így beszélt el tragédiáját:

— Negyedéves orvosnövendék koromban egy tüzesvérű, molett s veszedelmesen szép posti asszonykával ismerkedtem meg. Az asszony férje beteges, vézna, sápadt ember, a szó teljes értelmében szegény ördög, apró lateiner. Valamelyik miniszteriumban körmölt reggeltől estig három korona napi diurnum mellett. Mindennapi szürke ember, kinek első gondja volt a napról-napra való megélhetés — aztán a feleség. Az asszonynyal az első ismerkedés után gyakrabban jöttem össze, az alkalom a legkedvezőbb volt s nem sok fáradságba került, míg teljesen hálójába kerített. Ölelése, tüzes csókjai, izzó szenvedélye teljesen megbontották az eszemet, nem voltam többé akaratomnak ura, az övé voltam, teljesen az övé, noha nem szerettem és igen sokszor dermesztő hideg futott át testemen, midőn karjait görcsösen nyakam köré fonta. Nem szerettem, de örült szenvedélylyel vágytam utána... A boncteremben, a tanteremben folyton ott kísértett csábító arca, tüzes tekintete és — bár menekülni akartam — nem votam erre képes. A tanulással keveset törődtem, a diploma nem csábított úgy, mint az asszony észbontó tekintete...

A szerencsétlen ember itt kimerülten elhallgatott. Nagyon sóhajtott s pusztán öklével kövér könyecseppet törült ki szeméből, majd lassan, szakadozva folytatta:

— Édes apám rámköltötte egész vagyont, fél esztendőig tartott az asszonynyal a viszonyom, midőn apám teljesen a tönk szélére jutott. A kis zalamegyei birtokot az utolsó járomszögig reám költötte, abban a jó hiszemben, hogy mielőbb diplomához jutok; én pedig az asszonyra költöttem a kis vagyont. — Szegény apám e miatti elkeseredésében főbe lölte magát s ez volt a végzetem. A lelkiismeretem is gyötörni kezdett s hogy lelkiismereti furdalásaimtól szabaduljak, még jobban belevettem magam a veszedelmes asszony karjaiba. A tanulást teljesen abban hagytam és egy napon megszöktünk Pestről.

Ezután elbeszélte Lente Bálint, hogy egy fél esztendő alatt végig dorbézolták egész Európát. Münchenben elfogyott a pénzük. Itt az asszony lopott, de a lopást szerencsétlenségére észrevették és a szerelmi körutnak a börtönben szakadt vége. Őt pedig kiutasították Münchenből.

Azóta Ausztriában és Németországban csavargott s több ízben volt foglya a külföldi városok börtöneinek. Mikor azután visszakerült

Budapestre, régi barátai szoba sem állottak az elzüllött emberrel. Ilyen módon szinte visszatartották a bűn örvényébe. Legutóbb Brassóban követett el nagyobb szélhámoszást, amiért országosan köröztek.

A csendőrök Hajduszoboszlón felismerték s vasra verve vitték Debrecenbe, ahonnét Erőmihályfalván át ma toloncolták Nagyváradra. Innét holnap kísérik a szerencsétlen embert Brassóba, ahol átadják a rendőrségnek.

Hol van Szelle?

(Még egy zongora.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 30

Aradváros közönségét nagyon érdekli Szellének hirtelen eltűnése melyet még semmiféle módon meg nem cáfoltak. Szelle egyénisége sokkal jobban hozzánőtt Arad város közönségéhez, semhogy annak ily hirtelen és gyanus körülmények között való eltűnése nagyobb hullámokat ne vert volna fel.

Szellének sok dolga van még Aradon, melyeknek elintézésére a büntető bíróság van hivatva s mennél jobban érlelődtek az ügyek, Szellének annál jobban volt mit tartania a törvénynek kérelhetetlen paragrafusaitól. Az a sok uzsora-feljelentés, azonkívül két rendbeli csalárd bukás, és sikkasztás miatt ellene folyamatba tett bünvádi eljárás ma már olyan előrehaladott stádiumban van, hogy Szellét legközelebb már vád alá helyezik.

Természetes, hogy ez az állapot nem konveninál Szellének, mert mint vádlott nem mozgathat olyan szabadon, mint eddig. A rendőrség is, a bíróság is éber figyelemmel kíséri a vád alá helyezett terheltnek minden lépését.

Már most az a körülmény, hogy Szelle eltűnésének híre oly intenzív módon elterjedt, továbbá, hogy Szellét látták egy állötönynek is megfelelő exotikus ruhában a vasutra menni, a hol nyoma veszett, továbbá az a körülmény, hogy Szelle visszaérkezését senki Szellénél és ennek ügyvédjén kívül bizonyítani nem tudja, de utóbbiak is csak pusztán állítással bizonyítják, világossá teszi, hogy Szelle a fenyegető bűnügyek elől szökött meg. Szellét vasárnap óta senki sem látta Aradon.

Kertész Miksa dr. most úgy akar a nyomára jönni Szellének, hogy maga elé idézi. Kertész mint tömeggondnok ugyanis joggal megidézheti a közadóst, hogy vele a felszámolás iránt értekezzen. A közadósna meg van az a joga, hogy nem jelenik meg, ha az idézést nem vette át személyesen. Kertész ezért holnap elküldi irodavezetőjét, Csizmás Szilárdot egy idézéssel Szellehez, avval a szigorú utasítással, hogy azt neki kézbesítse. Szelléné akkor kénytelen lesz nyilatkozni az iránt, hogy ott hon van-e a férje vagy nincs.

Szelle ellen különben ma egy igen érdekes feljelentés érkezett az aradi kir. ügyészséghez. A feljelentés, mely nyomtatva van, nem kevesebb, mint 80 oldalra terjed. Hogy ki a feljelentő, aki ilyen terjedelmes vádakot emel Szelle ellen, nem lehet tudni, mert az ügyészség titokban tartja.

Említettük, hogy Szellének volt még egy zongorája. A tömeggondnoknak tudomására jutott, hogy egy Dörr-féle zongora egy aradi zongoratanitónőnél van elhelyezve. Szellék ezt a zongorát, a hordárok vallomása szerint, még a tavasz folyamán vitették el lakásukról, vagyis akkor, mikor Kertész tömeggondnok már előzőleg lefoglalta a Szelle butorait. Ez az ügy is a rendőrség elé került s Bedő Árpád dr. rendőrfogalmazó most folytatja a kihallgatásokat.

SPORT.

+ Angol turisták Aradon. Megemlítettük már többször, hogy szeptember 2-án 33 tagból, írókból, tanárokból és tanítónőkből álló angol turista-társaság, köztük 13 nő, látogatja meg Arad várost. A külföldi vendégeket az aradhegyvidéki turista-egyesület fogadja, vendégeli meg és kalauzolja a látóvalók megtekintésében. A program a következő:

Megérkezés d. e. 11 óra 51 perckor, fogadtatás, bevonulás a városba lóvasúti kocsikon, étkezés a Fehér Kereszt szálló éttermében. Azután megtekintése a Szabadság-szobornak, az Erekiye-muzeumnak, a lyceumnak, s talán a Baross-parknak. Kivonulás lóvasúti kocsikon a pályaudvarra, elutazás d. u. 4 óra 30 perckor.

+ Az aradhegyvidéki turistaegyesület választmányja holnap, szombaton d. u. 6 órakor a „Vass” szálló helyiségében ülést tart, melyre a tagokat és az érdeklődőket tisztelettel meghívja az elnökség.

Debrecenben letartóztatott anarchista.

(Aki a királyt akarja megölni.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 30.

A debreceni rendőrség pár nap előtt elfogott egy gyanus külsejű csavargót, a ki Nagy János borbélysegédnek mondotta magát s állítása szerint a nyiregyházi kórházból rossz bánásmód miatt szökött meg.

A rendőrség Nyiregyházán tudakozódott, honnan ma az a meglepő válasz érkezett, hogy Nagy igazi nevén Tasch Antal sziléziai születésű anarchista, a ki egész Európát beutazta. Tasch tudó beteg és csakugyan megszökött a nyiregyházi kórházból.

Szökése előtt levelet hagyott hátra, a melyben a többek között ezeket írja:

— Nem Nagy Jánosnak, hanem másképp hívnak. Kilétemet megtudják akkor, a mikor végrehajtom azt a dicsőséges tettet, a melyet anarchista elvtársaim rám biztak s a melyet akár törrel, akár revolverrel, de mindenképpen végrehajtok.

A levélben a király személyét szidalmazta s a többek között ezt írta:

— Van még abból a golyóból, melyet Bresci használt, melyet mi készítettünk Umberto-nak, less még Magyarországon gyász, amelyet mi anarchisták fogunk csinálni.

Bevallotta a debreceni rendőrség előtt, hogy a levelet ő írta s büszkén vallja magát anarchistának.

A tegnapi nap folyamán azonban még azt hitték, hogy valami eszelőssel van dolguk, kit az anarchista eszmék megzavarták. Ma azonban — mint táviratilag jelentik — kabátja bélésében számtalan levelet találtak, a melyekből kiviláglik, hogy a debreceni rendőrségnek csakugyan egy veszedelmes anarchistával van dolga.

A levelek olasz anarchistáktól valók s a kollegájukra bizott feladat teljesítését sürgetik, egyben bátorítják, hogy ne féljen, mert eszméiknek diadalra kell jutni.

A levelek vétele után a debreceni vizsgálóbíró a veszedelmes embert maga elé idézte újból való kihallgatásra. Ekkor Tasch gondolt egyet és tegnapi vallomását visszasiolta. Tagadja azt is, hogy a nyiregyházi kórházban talált levelet ő írta volna.

A vizsgálóbíró délután, mikorra Nyiregyházáról a levél megérkezett, ismét magához rendelte s íráspróbát ejtettek meg veie. Az írásszakértők a próba után konstatálták, hogy

az tökéletesen azonos a nyiregyházi levél írójával.

Igy tehát bizonyos, hogy a debreceni rendőrségnek egy oly emberrel van dolga, aki a legveszedelmesebb anarkisták közül való.

A braganzai herceg automobilja és a tojásos kofa kocsija.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 30.

Aradon kávéházban, szalonban és utcán a legélénkebb diskurzus tárgya a braganzai herceg automobilja, mely idegenszerű zugásával és a vészkiáltás messze elhallható jajgatásával mindig csődületet idézett elő a városban.

Az automobil most már nincs Aradon, de azért az automobil-sportnak, melynek az ifjú herceg fiatalos hévvel hódolt, megvannak a törvényes következményei.

A hercegi sportsman künn a szabadban, ahol ritkán jár a kocsis, ugyancsak neki eresztette a benzines gyepelt s versenyre kelt a széllel. Az örületes gyorsaságu hajtásnak aztán olyatén kellemetlen epizódjai voltak, hogy a herceg bíróság elé került volna, ha nem lenne a királyi ház tagja.

A minap történt, hogy a braganzai herceg Aradról a Simánd felé vezető országúton hajtott automobiljával a lehető leggyorsabban.

Szemben vele egy szénásszekér jött. A szénásszekér mögött pedig egész gyanútlanul poroszkált egy kocsis, mely tojással megrakodva iparkodott Arad piacára. A szénásszekéren ülő kocsis észrevette a széleseben közeledő, soha nem látott járművet és óvatosan kitért. A tojásos-kocsis mit sem sejtve, megtartotta egyenes irányát, mikor egyszerre az oldalába dőlt az automobil, melynek utasai szintén nem tudtak a tojásos-kocsiról — A lovak felbuktak, ugyanugy a kocsis is. A tojások természetesen rántotta jelleget öltöttek, a kocsis pedig vegyes érzésekkel pillantott a már messze járó automobil után.

Ma délelőtt aztán a kocsis az aradi járás-bíróság vezetőjénél panaszt tett és kártérítést követelt Ferenc József braganzai hercegtől a megsérült lovak, az összetört kocsis és az árucikk jellegűből kivetkőzött tojások értéke erejéig.

A bíróság azonban a panaszt visszautasította, mert a braganzai herceg, mint a királyi ház tagja, nem perelhető be rendes polgári uton, hanem a pert a főudvarnagyi hivatalhoz kell benyújtani. — A panaszos tojáskereskedő most egy aradi ügyvédhez fordul, hogy kártérítési követelését a főudvarnagyi hivatal útján érvényesítse.

HIREK.

Hajóösszeütközés a Dunán.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 30.

Egy évben sem jutott ki talán olyannyira a hajóösszeütközésből, mint az idén. Nap-nap után kapunk kisebb-nagyobb hajókatasztrófákról tudósítást, úgy, hogy egész nyugodtan lehetne az összeütközéseknek állandó rovatot nyitni.

A tengeri hajók dicsőségét megirigyelték a kis dunai hajók is, úgy látszik, nagyzási mániába esnek és összeütköznek. A mai összeütközésnél szerencsére nem történt emberéletben kár, csupán a hajók sérültek meg erősebben, ami különben egyik kapitány ügyességének köszönhető csupán.

Fővárosi tudósítónk az esetről a következőket táviratozza:

Ma délután az épülő eskütéri-hidnál majdnem végzetes hajóösszeütközés történt. — A *Fecske* személyszállító gőzös, amely a Duna gőzhajózási társaság tulajdona, a hidállvány cölöpei között jött a Dunán lefelé.

A *Fecske* kapitánya egyszerre csak rémülve veszi észre, hogy egy propeller a pesti part mentén fölfelé igyekszik s nem bírja őket kikerülni, egyrészt azért, mert már nagyon közel vannak egymáshoz, másrészt pedig, mert a *Fecskét* a cölöpök eltakarták.

Hiába volt a vész-füty, a következő percben az *összeütközés megtörtént*, a propeller és a gőzös utasainak legnagyobb ijedelmére. Szerencsére a *Fecske* kapitánya az összeütközés pillanatában hirtelen oldalt fordította a hajót s így kikerülte a nagyobb katasztrófát, úgy, hogy csak a hajó párkányzata sérült meg erősebben.

Az utasoknak az ijedségen kívül egyéb bajuk nem történt. A hajók pedig rögtön a partig mentek, az utasokat kiszállították s a sérült részek megjavítása végett beveztek az óbudai hajógyárba.

Egy képviselőválasztás kalamitásai.

— A pozsonyi mandátum. —

Arad, augusztus 30.

Amilyen nem mindennapi ember volt Pozsony város elhunyt képviselője, olyan rendkívüli körülmények között töltik be helyét a nagy Kraxelhuber városban.

Tegnap volt tudvalevőleg a képviselőválasztás Pozsonyban, mely magában véve is elég szokatlan eredménnyel végződött, amennyiben *Molec* Dani városi főügyésznek, mint jelentettük, egyetlen egy szavazóra lett volna szüksége, hogy két másik ellenjelöltjével szemben az abszolút többséget megkapja.

Es ezt az egy szavazót nem tudták előteremteni egész Pozsony városában.

Ez azonban az egész dologban a kisebbik komikum.

Ma kitűzték az új választás határnapját. Mégpedig *szeptember 21-ére*.

Ugyancsak a mai lapok jelentették, hogy a király szeptember 9-én valószínűleg feloszlattja a képviselőházat, s hogy az új választásokat október elején tartják meg.

Már most szegény *Molec* Danival, ha ugyan megválasztják, az a bolondos dolog fog megenni, hogy olyan képviselő lesz, ki képviselőházi ülésen soha részt nem vehetett, napidíjat soha nem húzhatott, s akit feloszlattak, mielőtt még mandátumot kapott volna.

Mindamellet van egy körülmény, ami némi elégtételül szolgálhat majd a kedélyes nevű *Molec* Daninak. Szeptember 21-én ugyanis ő lesz esetleg az *egyetlen* országgyűlési képviselője Magyarországnak. Mert ugyan hol van az a honatya, ki a Ház feloszlattása után is képviselőnek érezi magát?

Es gondot fog okozni a kormánynak is a pozsonyi választás, mert ha az az országgyűlés feloszlattása után is törvényes, akkor a királynak külön kell feloszlattani *Molec* Danit.

A sok komikum után pedig ott kezdődnek a tragikum, ha az októberi általános választások alkalmával Pozsonyban megbukna *Molec* Dani.

— Japán herceg Budapesten. *Purachatra* sziámi királyi herceg, a ki *Mom Chow Sessari* sziámi főnemes és *Ferrier* tanár kíséretében európai tanulmányutat tesz, tegnap este néhány napi tartózkodásra Budapestre érkezett s a Hungária-szállóban vett lakást. A királyi herceg a mai délelőttöt a Ganz- és társai budai villamosgyárában tölté, délután pedig a főváros nevezetességeit tekintette meg.

— A temesvári szerb püspök. Hír szerint a temesvári gör. kel. szerb püspöki méltóságra komolyan kombinációba van véve *Vidak* Simon *iregi*, szlavóniai zárdafőnök. *Vidak* Temesvárott született és fiatal korában városi tanácsnok volt Nagy-Kikindán; azután világi pap lett és két év előtt mint szerzetes belépett az iregi zárdába, melynek jelenleg a főnöke. Ötven éves, s hazafias érzésű ember. A püspök-választó zsinat az egyházi törvények értelmében három hónap alatt összeül és így a választás még a karácsonyi ünnepek előtt végbemegy.

— *Bánffy Dezső* az alkotmány ellen. E címen a *P. Napló* a következőket írja: A lapok kétféle verzióban is irtak arról, hogy milyen magatartást tanusít báró *Bánffy Dezső* a *Neue Freie Presse* ismeretes vádja ellen, amely szerint a volt miniszterelnök az alkotmány felfüggesztésére tett ajánlatot. Mivel már csak néhány nap választ el bennünket attól hogy, ez a vád formális vádindítvány alakjában a képviselőház asztalán is szerepeljen, egyik munkatárunk ma fölkereste ez ügyben báró *Bánffy Dezsőt*. A volt miniszterelnök kijelentette, hogy e váddal egy pillanatig sem foglalkozott és nem is foglalkozhatik, mert annak még *annyi alapja sincs, amennyit — meg lehetne cáfolni*. Sem ő, sem minisztertársai, sem szóban, sem írásban nem tárgyalták a vádban foglalt tervezetet. Így tehát csak egy válasza lehet: egy szó sem igaz belőle. A volt *Bánffy-kormány*nak most is a kormányban levő tagjai közül báró *Fejérváry Géza*, mint legidősebb, a többiek nevében energikus és az igazsághoz méltó lakonikus rövidséggel fogja visszautasítani a vádat.

— Angolok a fővárosban. Az angol unitáriusok, a kik *Erdélybe* utazóban tegnap este a fővárosba érkeztek, ma délelőtt meglátogatták az Üllői-uton az iparművészeti muzeumot. A muzeumban *Lipsey József* titkár fogadta és kaulozta az angol vendégeket. Az angolok különösen a magyar iparművészeti tárgyakat szemlélték meg és azokról a legnagyobb elismeréssel beszéltek.

— *Pisztolypárbaj*. A csálai erdőben ma délután pisztolypárbajt vívtak *Hunyár* Algeron az Aradi Közlöny és *Benedek Árpád* az Arad és Vidéke munkatársai. Segédek voltak *Hunyár* részéről *Németh Péter* és *Zima Tibor*, *Benedek* részéről *Nagy Sándor dr.* és *Cédly Károly dr.* Sebesülés nem történt. A felek békülés nélkül hagyták el a párbaj színhelyét.

— *Elárult katonai titok*. Egy katonai titok elárulása miatt nagy az izgalom a *potsdami* 24-ik gárda tüzér ezredben. Hétfőn éjjel ugyanis eddig még ismeretlen tettesek elloptak egy ágyuszerkezetet oly ágyuból, a mely az idegen hatalmak előtt eddig még ismeretlen volt s melyet titokban is akartak tartani. A katonai hatóság az eddigi vizsgálatból megállapította, hogy az ágyurészt a kaszárnya falán dobták ki az utcára, mert a kapunál őrség volt s ott nem vihették volna el. A tetteseknek eddig semmi nyoma.

— *Nagy sikkasztások*. Prágában a *Lederer* féle szeszgyár pénztárosa *Grab* 120.000 korona elsikkasztása után megszökött. *Grab* az összeget szerencsétlen borszespekulációban vesztette el s hamis váltókat állított ki a cég nevére. A váltók most lejártak s hogy kiválthassa őket, idegen pénzhez nyult. A másik nagy sikkasztás *Bazelben* történt. Ott a 33 éves *Thommen-Montavon* Teophil kőbányaigazgató 10.000 franc elsikkasztása után megszökött.

— *Művezetői kinevezés*. A kereskedelem-ügyi miniszter *Szép Ferenc* aradi fa- és fémipari szakiskolai művezető jelöltet ugyanezen

intézethez a XI. fizetési osztály harmadik fokozatába ideiglenes minőségű segédművezetővé nevezte ki.

— **A braganzai herceg és Fedák Zsazsa.** A nagyváradi Szabadság ismét ír ma a braganzai hercegről. Mai hire így hangzik:

Megírtuk tudósítónk távirati jelentése alapján, hogy a Vilmos-huszárok tegnap Nagyszalontára érkeztek és hogy a braganzai herceg, az ezred elegáns, fiatal hadnagya nagy feltűnést keltő sötétpiros automobilján átrándult Aradra — *uzsonnára*. Mint szalontai tudósítónk újabb jelentés, ott érdekes okát tudják a herceg gyors és hosszú gépkocsizásának. *Ferenc József* herceg ugyanis Aradon látta *Fedák Sárít*, az isteni Zsazsát, aki pár nap óta az aradi szinkörben vendégszerepel. Meglátta, bemutatatta magát neki és el volt ragadtatva tőle. Megállapodott továbbá a bájos művésznővel abban, hogy másnap vele fog *uzsonnázni*. Az ezred tovább vonult Szalontára, de a herceg nem felejtette el ígését. Szalontán befűtötte töftőjét és elindult Aradra, ahová *uzsonna* idejére pontosan meg is érkezett. Ezt beszélük Szalontán a herceg aradi utjáról.

A Vilmos-huszárok különben Szalontáról már Várad közelébe, Püspökibe érkeztek, sőt hazaérkezett Aradról a braganzai herceg is. Aradról Nagyváradra is automobilon jött vissza a herceg. Öt órakor indult el *Bugarszky* főhadnagy kíséretében Aradról és hét óra husz perckor ért ide, a 124 kilométeres utat tehát két óra husz perc alatt tette meg.

A herceg, aki a Rimanócy szállóban étkezett és ezután a Royal-kávéházban keltett feltűnést megjelenésével, csak esti tizenegy óráig maradt Nagyváradon. Ekkor ismét felszállott gépkocsijára és *Bugarszky* főhadnagy, *Széchenyi Pál* gróf és *Huller* Blázs huszárhadnagyok társaságában Püspökibe indult, a divízió mai szállására.

— **Milliomos mint utonálló.** New-Yorknak nagy szenzációja van: egy milliomos fiatal ember fényes nappal rablógyilkossági merényletet követett el egy bank hivatalnoka ellen. A merénylő *Lois Hays* a többszörös milliomos *Simon Hays* fia, a ki minap egy délelőtt earlesett a „Twelfth Ward Bank” épületében a Bronx Borough Bank egy öreg hivatalnokára: *Mellert-re*, a ki egy táskában nagyobb összeg pénzt hozott a bankba. Mikor *Mellert* fel akart menni a lépcsőn, egy oszlop mögül előugrott *Hays* és egy baltával súlyos csapást mért *Mellert* fejére és a pénzes táskát ki akarta ragadni kezéből. *Mellert* azonban nem vesztette el eszméletét és dulakodás támadt kettőjük között. A zajra odatódultak a bank emberei és *Hays-t* lefogták. Hogy a dussgazdag millomost mi indította erre a tette, nem tudják megmagyarázni. Apja azt állítja, hogy a fiatal *Hays* már egy esztendő óta mértékienül áldoz a morphinizmus szenvedélyének és alkalmsint egy ördülési rohamban követte el a merényletet.

— **Hat óráig a gyorsvonat kerekei alatt.** Az újvidéki állomáson egy tizenegy esztendősi fiú észrevétlenül az ott veszteglő gyorsvonat egyik kocsija alá bujt s itt a fékszerkezetben húzódott meg. Valahogy nagyon ügyesen elhelyezkedett a zörgő vasak között, erősen belekapaszkodva az ott található kocsialkatrészekbe. Az életveszélyes utat minden baj nélkül tette meg egészen Belgrádig. Ha óra hosszat ült összekuporodva a szédületes gyorsasággal haladó vonat kerekei között. A különös kényeztetés talán csak annyi fáradtságot okozott a vállalkozó szellemű fickónak, mint a milyent az elsőosztályú utasoknak is el kell viselniük. A belgrádi állomáson, mikor a gépmester a kocsikat vizsgálta, észrevették a fiút és a szerb fővárosi rendőrség elé állították. Rémüldözve hallgatták a gyermek utazásának részleteit, azután kényszerülvéllel hazaküldték Újvidékre.

— **Tüdővész a hadseregben.** Szomorú statisztikát bocsájtott közre a napokban a portugál kormány. A statisztika szerint a portugál

hadseregben 1898-ban 25 százaléka a legénységnek betegedett meg tüdővészben 1899-ben 33 százaléka és 1900-ban 30 százaléka.

— **Az angol és a pattogatott kukorica.** Hétfőn érkeznek Aradra a londoni turista egyesület tagjai, kik magyarországi tanulmányútjukban utba ejtik a vértanuk városát is. Az angolok jelenleg Budapesten vannak s az alanti mulatságos eset az ott időzők egyikével történt meg, Budapesten való bolyongásában elvetődött ma délelőtt a Garay-térre egy angol turista. Ide-oda bámulatában egyszerre észreveszi, hogy az egyik kofát valósággal körülrajongják a gyermekek s valami furcsa árucikket vásárolnak tőle nagy igyekezettel. Ez a furcsa árucikk, melyet Albion szikár fia még sohasem látott életében, pattogatott kukorica volt. Literjével krajcáron mérte a kofa egy nagy zsákból. Nagy kíváncsiság lepte meg az angolt: vajon milyen ize lehet annak a furcsa eledelnek, melyet olyan jóízűen ropogtattak előtte. Odalépett hát a kofához és kezébe nyomott egy huszfillerést, integetve, hogy mérjen a számára is. A kofa tetősen megrakra a literest és beletöltötte a pattogatott kukoricát az angol egyik zsebébe. — Majd ismét telemerítette a literest és megtöltötte pattogatott kukoricával az angol másik zsebét is. — Utána a harmadikat, negyediket, ötödiket... Végre nem maradt az angolnak zsebe, s segény kézzel-lábbal kezdte magyarázni, hogy elég már, nem kell több! És el is menekült sebtén egy sátor mögé szakadásig megtömött zsebeivel. Ott azután jó sokáig vizsgálta, szagolgatta a pattogatott kukoricát, melyből olyan rengeteg mennyiséget adnak olyan kis pénzért. Mikor aztán meg is kóstolta, még nagyobb csodálkozás látszott az arcán. Hiszen ez étel, valóságos étel, jól is lehet vele lakni! Előhuzta nyomban a jegyzőkönyvét s ősi turista-szokás szerint nyomban belejegyezte tapasztalatát. Hogy mit fog ez a jó angol írni haza Magyarország olcsóságáról és jólétéről, könnyen elképzelhető. És birneviünket így fogja gyarapítani a pattogatott kukorica!

— **Életuntleány.** *Heimann* Etelka budapesti podluzsáni születésű 22 éves magánhivatalnoknő tegnap este a *Ferenc József*-rakpartról a Dunába ugrott. A hajósok azonban észrevették és még élve kimenthették.

— **A posta és az új tizkoronás.** A pénz általában is izgató dolog, hát még az új pénz. Az olyan új pénz pedig, a mely hivatalosan forgalomba se lépett még s melylyel csak kiváltságosok kérkedhetnek, igazi ritkaság. Ilyen új pénz az új tizkoronás bankó, mely csak a jövő héten lép forgalomba, de melyből egy-két példánynak néhány bankdirektor már boldog tulajdonosa. Egy vidéki uriember szörnyen szeretett volna a maga kaszinójában eldicsekedni a most még ritkaságba menő új bankóval. Van neki a fővárosban egy jó barátja, a ki bankdirektor, fogta magát tehát s írta neki a következő levelet:

Kedves barátom, itt küldök neked egy ötforintos bankjegyet. Nagyon felelőselek, ha postafordultával küldesz érté csoréba egy új tizkoronás bankót.

A bankdirektor pedig, kit illetékes fórumon, vagyis írói körökben is elmés embernek tudnak, így tréfálta meg a vidéki jóbarátját. Megírta neki ezt a levelet:

Kedves barátom, kerésednek készsággal tettem eleget. Ma postautalványon feladtam címedre egy új tizkoronás bankjegyet.

Persze, hogy a vidéki posta nem kézbesítette új tizkoronás bankjegyben a pénzküldeményt s a vidéki uri ember most elkeseredetten szidja a — postát.

— **Stolidisz György esete.** Dr. *Schermann* Adolf budapesti tisztí főorvos a pestises tünetekben elhalt *Stolidisz György* esetére vonatkozólag ma terjesztette be a bakteriologiai vizsgálat eredményéről szóló jelentést *Matuska* Alajos alpolgármesterhez. A jelentés így szól:

Stolidisz P. György tetembontásának eredményei: A vérből, a tüdő a nyirkmirigyek és lép medréből frissen készült készítmények és tenyészetpróbák, nemkülönbén a tiszta tenyészetekkel beoltott állatoknak épségben maradása *Stolidisz P. György* esetében a keleti pestis fenforgását kizárják. Budapest 1901 augusztus 30-án. Dr. *Pertik* Ottó s. k. egyetemi rendes tanár, a szent Rókus és Szt. László kórházak prosekora. Dr. *Anjerszky* Aladár segédtanár, az állami bakteriologiai intézet vezetőjének helyettese. Dr. *Krompecher* Odön egyetemi adjunktus a II. számú kórbonctani tanszéken. Dr. *Verebély* Tibor I. tanársegéd a II. sz. kórbonctani tanszéken.

— **Végzetes heringevés.** *Klein Hermann* berlini lakos különös módon mult ki ez árnyékvilágból. Ozsonnázni ment be egy vendéglőbe. Az ozsonna egy pohár sörből és egy heringből állott. A kis fajtájú heringet egyszerre akarta lenyelni. Ez azonban a torkán akart s *Klein* fuldokolva összerogyott. A vendéglős gyorsan a mentőkért telefonozott, de mikorra ezek megérkeztek, a szerencsétlen ember megfult. *Klein Hermann* neje és öt kiskorú gyermeke gyászolja.

— **Kedélyes oroszok.** Szent-Pétervárról távirják, hogy *Tarnovszky* az állami bank igazgatója és *Iwanoff* diplomáciai ügyvivő a bankhelyiségben valami csökélység miatt összeveszttek. A veszekedés hevében *Iwanov* revolvert rántott elő s azzal *Tarnovszkyra* háromszor reálított. *Tarnovszky* sebei életveszélyesek s felgyógyulásához nincs remény.

— **Meghívó temetésre.** *Seidl* Johanna és *József* kis-celli lakosok a napokban levelet kaptak, melyben az volt írva, hogy barátnőjük *Strohmayer* Anna meghalt s jöjjenek a temetésre. A házaspár el is utazott, de mily nagy volt a meglepetésük, mikor a halottnak vélt barátnőt ép egészségben találták. Rosszat sejtve azonban sietve haza utaztak, s rossz sejtelmük alapos is volt, mert lakásukat távollétükben feltörték és sok értéktárgyakat elraboltak. A rendőrség a tettest *egger* Karolina cselédleány személyében elfogta. A vallatásnál kitűnt, hogy a temetési meghívót ő írta, azért, hogy a betörést elkövethesse.

— **Román zsidók Bécsben.** Hosszabb szünet után ismét kivándorló román zsidók — harmincegy nő és gyermek — érkeztek ma Bécsbe. A kivándorlókat az *Alliance Israélite* képviselői fogadták az északi pályaházban, ahonnan rövid pihenő után és miután csekély pnzadományt kaptak, az északnyugati pályaházból Rotterdamba utaztak. A kivándorlók Amerikába mennek férjük és szüleik után.

— **Robbanás egy gőzösön.** A „City of Trenton” amerikai gőzösön tegnap robbanás történt a tul fűtött kazán folytán. A robbanás következtében hét ember meghalt és huszan súlyos égési sebeket szenvedtek. A hajó egészen leégett.

— **Cigány-regény.** Csakhogy nem olyan, mint a többi: nincsen benne semminő rangos, hiszterikus dáma, aki szerelmes tud lenni a fekete-barna arcörbe, se pedig valamely amerikai petroleum-princessz, aki erővel a nyakába varrja magát egy primásnak, hanem van benne egy közönséges, kellemetlen dolog, a vitriol. Az eset *Farkas* Lajos cigány-muzsikussal esett meg. Lajos primás Pápán szerelmi viszonyt folytatott egy *Közép* nevű leánnyal. Azután a primás Bécsbe ment muzsikálni s nem lehetetlen, hogy ott érvényesítette is a bécsi közmondást, a melynek az a magyar értelme, hogy: más város, más kedves. Tegnap a leány Bécsbe érkezett, ott fölkereste *Farkast*, leöntötte vitriollal, azután elmenekült. A cigányprimás állapota veszedelmes.

— **Gunydalok egy bankbukásról.** A lipcei rendőrség az ottani ügyészség megkeresésére megtiltotta egy most megjelent gunydalnak az árusítását. A dal a lipcei bank és a kasseli törkölyszáritó társaság bukását gunyolta ki nem a leghizelgőbb hangon.

— **Megdermedt nyár.** Hideg borzongatás futja át tagjainkat, ha egy ifju, szép asszony ravatalának lépcsőjén állva arra gondolunk, hogy pár nap előtt ez a szép asszony virított, mint a nyári róza, teste forró volt, mint a nyár heve s most halálra váltan, hideg testtel fekszik ravatalán. S ime most idő előtt maga a természet, a meleg nyári nap is megdermedt, sárguló falevelek s hervadt virágok is hullnak korán eltemetett nyarunk koporsójára. Hideg van, hideg van, panaszkodnak a városi emberek s kint az erdőt, a mezőt egy fájdalmas kiáltás járja be: Pán meghalt! Valósággal már augusztusban megérkezett az ősz, sárguló levelei alá temetve sok szép reményt, a mely még tavaszkor fakadt.

— **A gyűrű története.** Hansen György az Egyesült Államok katonája volt és vitézül küzdött a filippinók ellen, amíg egyszer a San-Juan-Hill melletti csatában halálosan megsebesült. A san-jagól kórházba vitték be, de az ezredorvos látta, hogy már nem segíthet rajta. A szegény haldokló egy gyűrűt huzott le az ujjáról, egyetlen ékszerét és átadta az orvosnak.

— Orvos ur, ezt a gyűrűt adja át nővéremnek . . .

— Hogy hívják a nővérét?

A katona nem válaszolt. Szemei fölakadtak, ajka nyitva maradt és mielőtt megnevezhette volna a nővérét, meghalt. Az orvos nem akarta teljesítenül hagyni a halott utolsó kívánságát, elküldte hát a gyűrűt a washingtoni hadügyminisztériumba. Onnan aztán világszerte megindult a nyomozás, hogy rátaláljanak az elesett katona nővéreire. Sok hónapig hasztalanul kutattak, végre most, mint Kopenhágából jelentik, ott rátaláltak a sokat keresett leányra Hansen Petrea személyében. Az amerikai konzul magához hívatta a mit sem sejtő leányt és ezekkel a szavakkal adta át neki a gyűrűt:

— Az Egyesült-Államok elnöke bizott meg az-
zal, hogy átadjam önnek ezt a gyűrűt, amelyben ön bizonyára rá fog ismerni a fivére gyűrűjére. Ő hősiessé küzdött, hősként esett el San-Jagónál és meghagyta halála előtt, hogy e gyűrű adassék át egyetlen nővéremnek.

A szerencsétlen leány zokogva csókolta össze a gyűrűt, távolban elhalt testvéreinek e bujdosó üzenetét.

— **A meszesgödörbe esett.** Kiss Józsefné született Mészáros Anna 43 éves napszámosnő ma reggel Budapesten az üllői-úti huszárlaktanyában oltott meszet hordott. Eközben a meszesgödörbe esett, és derékig súlyosan összeégette a testét. A mentők súlyos sérüléseivel a Szent István-kórházba vitték.

— **A cylinder, mint házassági akadály.** Egy közeli városkában esküvőre készült a fiatal pár. A vendégek már indulni akartak. Csak a menyasszony és a vőlegény késlekedtek még. A násznép egyik tagja végre bement a belső szobába, hogy siettesse őket. Ezek azonban erősen civakodtak egymással. A civakodás oka az volt, hogy a vőlegény nem akart cilindert feltenni a fejére. Végre elindultak, utközben azonban a menyasszony újra kezdte a szemrehányást a kurtó kalap miatt, mire a vőlegény kiugrott a kocsiból s ott hagyta menyasszonyát és az egész násznépet. Így hiúsította meg a cylinder egy fiatal pár boldogságát.

— **A koldusok összeírása.** A belügyminiszter tudvalevőleg elrendelte a koldusok országos összeírását. Már valamenyi törvényhatóság felküldte a belügyminiszternek a statisztikát. E szerint legtöbb koldus van Budapesten, aztán következik Temesvár, Arad Szeged. Legkevesebb a koldusok száma a városok közül Debrecenben.

— **Szegedi lány férjhezmenetele Párisban.** Érdekes, kedves tartalma levél érkezett ma Párisból dr. Tóth Mihály szegedi polgármesteri osztály-

jegyzőhöz. Egy szegedi szépséges hajadon írta, aki már hosszabb ideje kint él Párisban. Két évvel ezelőtt történt, hogy az ifju Méhes Ilona bátyjával kiköltözött a franciák fővárosába s ott megtelepedett. A szegedi szép leányt jó sors érte a világvárosban, belészeretett egy derék párisi iparos, virágzó üzletű szücs mester s mikor meggyőződött, hogy a leány is meleg hajlandóságot érez iránta, megkérte, elgyűrűzte. Már ki is tüzték az esküvőt s annak a napokban kellett volna megtörténni, de a köztársaság párisi házasságkötő maire-je kifogást emelt az okmányok hiányossága miatt. A leány ugyanis még csak husz éves s így csak szülői beleegyezéssel köthet házasságot. Ugyde az anyai beleegyezés hiányzott. A házasságkötés elmaradt s most a meghosszabbított arakorban levő menyasszony sürgős levélben arra kéri dr. Tóth Mihályt, hogy édesanyjától villámgyorsan szerezze be az engedély-okiratot s küldje el neki.

— **A szűkös költségei.** A kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a jövőben, ha egy megszökött munkást a munkaadó kívánságára a esendőség hoz vissza, akkor első sorban a munkás, másodsorban a munkaadó tartozik viselni a visszakísérés költségeit. Ez a rendelet egyrészt a munkást fogja visszatartani munkája abbahagyásától, másrészt a munkaadót is arra fogja ösztönözni, hogy lehetőleg ne adjon okot a munkásnak ezentul a szűkösre.

— **Meghiúsított betörés.** Brassóból távirják, hogy Koos Ferenc kir. tanácsos, nyugalmazott tanfelügyelő lakásába az éjjel betörték. A rablók már a pénzes szekrényt is felfeszítették és 6 darab aranyat és 16,000 koronát érő értékpapírokat magukhoz vettek, midőn a tanfelügyelő fivére, ifj. Koos Ferenc selmecbányai tanár felébredt s a különös zajra a szobába ment meg nézni, hogy mi történik ott. Amint a szobába ért, az egyik betörő paprikát hintett a szemébe, mire az ablakon keresztül valamennyien megugrottak. A nagy sietségben azonban a 16 000 korona értékű papírokat ott felejtették, így a kár igen csekély.

— **Az iskolai beiratkozások** alkalmából városunkba érkező vidékiek figyelmét ne kerülje ki Porter Vilmos koronás áruhaza Aradon, az Andrássy-téren, a Központi szálloda épületében. A fővárosi mintára berendezett és rendkívül dusan felszerelt áruház fölülte alkalmas arra, hogy úgy a nagyok, mint a gyermekek szükséglete bámulatosan jutányos árak mellett fedeztessék. Különösen kiemeljük azt is, hogy alkalmi ajándékokban és emléktárgyakban Porter Vilmos koronás áruhaza speciális bevásárlási forrást képez.

— **Vak hír.** Tegnapi számunkban megemlékeztünk már arról a vak hírről, mely Aradon Balázs Ferenc árvaházi igazgató felől elterjedt. Balázs ur most annak a kijelentésére kér fel bennünket, hogy ő nem Abbaziában, hanem Cirkvecében járt, még pedig a városi tanács megbízásából, amennyiben a László-gyermekotthonban az aradvárosi alapítványi helyen a szünidőre elhelyezve volt intézeti árvát hozta haza. Az egész utazás öt napig tartott és az alatt semminemű csolnak-kirándulás nem történt.

— **Ujtás!** Honisch L. István cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti académiái tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 358. Minden vásár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételről is. Művészies és pontos kivitel szigoruan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselővel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadói vállalatát érdeklő megbízásokat.

Tolsztoj a francia irodalomról.

Arad, augusztus 30.

Paul Boyer folytatja a „Temps”-ban leveleinek sorozatát, melyekben a Tolsztoj körül eltöltött napokról számol be.

Tolszto reggeli hét órakor kél s rögtön sétára indul a parkba. Majd dolgozószobájába vonul, a honnan déli egy óráig elő sem kerül. Ez idő szerint egy szociális röpiraton dolgozik, a melynek címe: *Az egyedüli eszköz.* Hébe-korba nyul csak még ma is töredék vigjátékához, az *Élőhalott* című darabhoz, a melyet aligha is fog befejezni, éppen azért, mert olyan nagyon sürgetik vele mindenfelől. A francia irodalomról — a modernről és a múlt századról — igen érdekes dolgokat mondott Tolsztoj Boyernek.

— Nem mindig értem s nem mindig ismerem rá az önök modern irodalmára — úgy mond. — Ugy tetszik gyakran, hogy éppen azoknak a tulajdonságoknak van híjával, a melyek legsajátosabban franciák: a meggyőződés melege, az okoskodás hevén, és a világosságnak. Az önök XVIII. századbeli nagy mesterei, Voltaire, Diderot, Rousseau, annyi hatalmas szép, mindenkinek hasznos dolgot írtak! Micsodák hozzájuk képest az önök mostani filozófusai! Hiszen tudom, hogy jó szándékkal vannak eltelve s hogy igaz is, a mit mondanak, de olyan banálisak az ő igazságaik. Csupa régen hallott s olvasott dolog, arról nem is szólván, hogy a legcsekélyebb tehetségük sincsen a jó uraknak. Igazán mondom, nagyobb érdeklődéssel olvasom a szocialisták, főként pedig az anarchisziák iratait: hiszen nem kell, hogy véleményükön legyen az ember; de a mit mondanak, annak meg van legalább az az érdeme, hogy el nem mondta előttük senki.

A modern francia regényírókkal pedig egyáltalán nincsen megelégedve Tolsztoj.

— Mit érdeklődöm egy-egy unatkozó asszony vékonydongájú históriája iránt, vagy mi közöm annak az urnak lelki életéhez, a ki maga sem tudja, hogy szeret-e vagy sem? És annyi regényt írnak önkönnél! Ulyan könnyű dolog regényt írni! Hagynák inkább ezt a kisdéd játékot a volt miniszterekre . . .

A regényírás mániája különben Oroszországban is elharapódzott s Tolsztoj idéz is mulatságos példát egy fiatal gordonka-művészről, meg egy érdemes kritikusról, a kik egyszerre csak regényíróknak csaptak fel. Persze megemészthetetlen, hitvány munkákkal rontották a papírokat. Majd Maupassant-t említ, a kit igen szeret és nagyra tart. Maupassant műveinek orosz fordítása elé is ő írta a bevezetést. A mai francia költőnemzedéktől azonban szintén nincsen elragadtatva a jasznapolyánai apostol.

— Szeretnék a költőikről is beszélni. De mit mondjak róluik? Nem értem a dolgot. A kiknek Victor Hugójuk, Musset-jük, Lamartine-jük van, hogyan lelkesedhetnek most illepekért!

A XIX. század nagy francia regényíróira térül a szó, Stendhalra, Balzacra, Flaubert-ra.

— Igen, ezek a nagy mesterek. Es bámulom Zolát is, de a Pascal orvos előtti Zolát. Turgenyev is nagyra tartotta és igaza volt. — Daude-t kevésbé szeretem. A Goncourtok? Meglehetősen kevésbé ismerem regényeiket; de olvastam *Naplójukat*; soha nem lesz elég a dicsőítő szó, a mit erről a műről mondani fognak. — Tavaly egy kitünő regényt olvastam, Mirbeau Octave regényét: *Egy szobalány emlékirata* a címe.

— De csak a regény evolúcióját ne emlegessék, mint a hogy ne mondjanak nekem olyat, hogy Stendhal magyarázza Balzacot és

Balzac viszont Flaubert-t. A kritikusok talál-
mánya ez az elmélet. A lángelmék nem előzik
meg egymást: a lángelmék mindig függetle-
neknek születnek.

Itt egy fordulattal magára tér s az ő szo-
kott őszinteségével mondja:

— Oh, a mi engem illet, tudom én na-
gyon, mivel tartozom másoknak; tudom és
vallom; másoknak, még pedig legkivált kettő-
nek: Rousseau-nak és Stendhal-nak. — Egész
Rousseaut elolvastam, igen, mind a husz kö-
tetjét, még a Zenei szótárt is.

Erdekesen nyilatkozott Tolsztoj Stendhal-
ról is.

— Stendhal? Csak a *Chartreuse de Parme*
és a *Le Rouge et le Noir* szerzőjét látom benne,
csodálatos két mestermű ez a két könyv. Es
senki sem tartozhatik Stendhal-nak többel, mint
én: neki köszönhetem, hogy megértettem, mi
az a háború. Olvassa csak el a „*Chartreuse de*
Parme”-ben a waterlooi ütközet leírását. Ki
írta le előtte így a háborút, így, azaz a maga
valóságában?

Ezzel a lelkesült dithirambussal fejezte be
beszélgetését a *Háború és béke* szerzője.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az Erzsébet jótékony asztaltársaság
szombaton este a Mirtl-féle vendéglőben ren-
des heti értekezletet tart, melyre ez uton is
meghívja a t. tagokat az elnökség.

TANÜGY.

(—) Megerősített tanár. A vallás- és köz-
oktatásügyi m. kir. miniszter *Telbisz* György
aradi állami főreáliskolai rendes tanárt ren-
des tanári minőségében véglegesen megerősít-
ette.

(—) Beiratás a gyakorló iskolában. A veze-
tésem alatt álló áll. tanítóképző gyakorló isko-
lájában a beiratásokat szeptember hó 2. 3. és
4. napján mindenkor délelőtt tartom meg. *Ur-
hegyi* Alajos tanár.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 30.

A hozatal ma elég jó, mintegy 5000 mé-
termázsa, az árak a múlt héthez képest alig
változtak. A hangulat a pesti emelkedésre va-
lamivel kedvezőbb.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm suly-
egységet véve alapszámításnak, korona ér-
tékben:

Uj-buza I-ső minőségű 7.40—7.50.
Uj-buza közép minőségű 7.20—7.30.
Tengeri 4.60—4.70.
Uj rozs 5.80.
Uj árpa 5.60.
Uj zab —.
Az irányzat szilárd.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1901. aug. 30-án tartott heti állatvásárról. —

Felhajtás közepes, nagyobb kínálat és ki-
sebb kereslet mellett a vásár lanyhán folyt le.
A nagyobb kínálat dacára az árak szilárdak
maradtak és a felhajtott vágó- és hizlalási célra
való szarvasmarhák jó árnban adtak el.

A lóvásár gyengének mondható s a kis
számban felhajtott, többnyire lecsigázott rossz
anyag miatt semmi élénkség sem mutatkozott
a lóvásárban.

A juhvásár élénkebb volt, a felhajtott ál-
latok mind eladottak.

A vásárban uralgó sertésvész miatt sertős-
vásár nem tartatott.

Ezenkívül felhajtott 170 darab szarvas-
marha és borjú, 65 darab juh, 215 darab ló.

Árak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra
elsőrendű párja 510—580 koronáig. Szarvas-

marha levágásra másodrendű párja 380—470
koronáig. Szarvasmarha hizlalási célra 540—650
koronáig. Igásókör párja 420—520 koronáig.
Fejőstehén kis borjas 140—250 koronáig. Szó-
pósborjú levágásra darabja 16—44 koronáig. —
Rugottborjú drbja 48—110 koronáig. Juh párja
24—34 koronáig. Bárány párja — korona
— fillérig. Tehén levágásra — koronáig.

Lóvásár: Remondaló darabja — korona.
Hintósló párja — koronáig. — Igásló első-
rendű párja — koronáig. — Igásló másod-
rendű párja 400—480 koronáig. Parasztló párja
260—380 koronáig. — Rossz ló (levágásra)
párja — koronáig. — Elcsigázott ló drbja
28—40 koronáig. — Kincstári mustra ló drbja
koronáig.

Baromfivásár: Hizottliba párja 10—12 —
koronáig. Soványliba párja 4.20—4.60 fillérig.
Fiatalliba párja 3.80—5.00 koronáig. Kappan
párja 3.20—4.00 fillérig. — Idei csirke sütni
való párja 1.70—2.20 fillérig. Idei csirke rán-
tani való párja 70—1.10 fillérig. Gyöngycsirke
párja — koronáig. — Rucza párja idei
1.80—3.20 fillérig. Pulyka párja — koro-
náig. Tojás 11 drb 40 fillér.

Halpiacz: Eleven hal klgija 2 — fillérig.
Vágott hal klgija 1.60 fillérig. — Jegelt halak
klgija 1.00—1.20 fillérig. — Apróhalak klgija
— fillérig. — Kecsege kilogrammja — fill-
lérig.

A hetipiac 11 órakor kezdett oszolni.

— Az aradmegyei takarékpénztár 4 1/2%-os
zálogleveleinek 1901. évi augusztus hó 30-án,
kir. közjegyző és az intézeti felügyelő-bizottság
jelenlétében megtartott hetedik sorsolása alkalmá-
val a következő számok huzattak ki: 1 da-
rab á 10.000. — korona. Szám: 2. 2 darab á
5.000. — korona. Szám: 8, 22, 31 darab á
1000. — korona. Szám: 15, 16, 30, 32, 35, 41,
48, 61, 68, 84, 89, 90, 98, 103, 108, 145, 155,
183, 187, 200, 204, 214, 217, 235, 238, 267,
279, 287, 288, 291, 296. 50 darab á 200. —
korona. Szám: 73, 81, 98, 99, 100, 101, 102,
104, 108, 113, 126, 134, 135, 158, 159, 160,
161, 163, 164, 167, 169, 176, 180, 181, 182,
183, 190, 197, 199, 201, 204, 236, 239, 254, 260,
264, 267, 269, 270, 273, 274, 276, 278, 280, 282,
284, 286, 288, 301, 312, 15 darab á 100. — kor.
Szám: 97, 99, 108, 123, 129, 135, 142, 143,
148, 159, 161, 179, 186, 188, 194. A kisorsolt 4
és fél százalékos záloglevelek összege 62,500 kor.
Ezen kisorsolt záloglevelek 1902 évi március
1-től kezdve a zálogleveleknek szelvényeivel
együtt való visszaszolgáltatása ellenében teljes
névértékben beváltatnak: *Aradon:* az intézet
pénztáránál; *Budapestben:* a Magyar ipar és
kereskedelmi bank r.-t. nál; *Bécsben:* a Wiener
Bank-Vereinnál és ennek I., II., III. IV., VI.,
VII., VIII., IX., X. XV. és XVII. kerületi le-
tési pénztárainál, valamint ezen intézet fiókjai-
nál; *Brünnben, Prágában, Grácban és Aussig-
ban.* A korábbi huzások alkalmával kisor-
solt címletek közül ez ideig beváltásra nem
kerültek: á korona 200. — Szám: 58, 942.
á korona 100. — Szám: 49, melyek a fenn
megjelölt fizetési helyek bármelyikén be-
váltatnak. — A kisorsolt s beváltásra nem
került záloglevelek hat hóval az esedé-
kesség után az igazgatóság által megállapított
4%-nyi kamatlábon — a törvényes 10%-os tő-
kekamat-adó levonásával — a záloglevél tulaj-
donos javára tovább kamatoztatnak.

— Uj gazdasági tudósító. A m. kir. föld-
művelésügyi miniszter *Janisch* Lajos barakonyi
lakost Aradvármegye *borosjenői* járására nézve
a gazdasági tudósítót tiszttel bizta meg.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-
Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelen-
tést: *Kubie* Ignác, *Bergreichenstein.* — *Reichel* Ká-
roly, *Karlsbad.* — *Bartl* Teréz, *Elbögen.* — *Sto-
janovics* és társa, *Belgrad.* — *Thiele* Zsófia, *Nagy-
Szeben.* — *Kux* Géza, *Budapest.* — *Rosenberg*
Leó, Cortkow.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 30.

Déltőzsde. A buza kínálat mérsékelte, vételkedv
korlátolt. Szilárd irányzat mellett 25,000 metermázsa ke-
rült forgalomba, 5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabo-
nanemek kedvezőbbek, roza és zab drágább. Idojárás bo-
rus és hűvös.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	8. — 8.01
Buza 1902. áprillásra	8.40 — 8.41
Rozs októberre	6.72 — 6.73
Zab októberre	6.37 — 6.38
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	5.15 — 5.16
Tengeri 1902. májusra	5.12 — 5.14
Repcze augusztusra	—

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	8.01 — 8.02
Buza 1902. áprillásra	8.41 — 8.42
Rozs októberre	6.72 — 6.73
Zab októberre	6.39 — 6.40
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	5.15 — 5.16
Tengeri 1902. májusra	5.13 — 5.14
Repcze augusztusra	—

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	635. —
Magyar hitelrészvény	644.50
Leszámlolóbank részvény	423. —
Rima-Murányi vasmű részvény	445. —
Osztrák-magyar államvasuti részvény	630. —
Közuti vasut	572. —
Városi villamos vasut részvény	284. —

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 30. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilo-
grammon felüli sulyban 82 — 84 fillérig. Oreg közép pá-
ronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig.
Fiatl nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban
90 — 92 fillérig. Fiatl közép páronként 251—320 kilo-
gramm sulyban 90 — 92 fillérig. Fialat könnyű páron-
ként 250 kilogrammig terjedő sulyban 90 — 94 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon
feüli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280
kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű pá-
ronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli
sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilo-
grammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páron-
ként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.
Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogram-
mon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként
240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli
sulyban 89 — 91 érig. Közép páronként 240—260 kilo-
gramm sulyban 87 — 89 fillérig. Könnyű páronként 240
kilogrammig terjedő sulyban 87 — 89 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pe-
dig a szokásszerű levonások mellett, egy kilogramm suly-
ra fillerekben értendők. Szokásszerűleg a hizott sertések
teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm
vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4%-
v. nandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) su-
lya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám Augusztus hó 27. napján volt készlet
44,932 darab, augusztus hó 28. napján felhajtott 755
darab, augusztus hó 28. napján elszállított 386 darab,
augusztus hó 29. napján maradt készletben 45,301 darab.
Uzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, augusztus 30.

Magyar aranyjardék 40/0	118.60
Magyar koronajardék 40/0	92.80
Magyar arany 41/20/0	121.25
Magyar ezüst 41/20/0	100.40
Magyar keleti vasut	118.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	92.75
Magyar italmogváltási kötvény	99.75
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeregyorsorszjegy kölcsön	174.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	145. —
Osztrák papírjardék	98.55
Osztrák jardék ezüst	98.40
Osztrák jardék arany	118. —
Koronajardék	95.75
1860-iki allamsorsjegyek	140. —
Osztrák magyar bankrészvény	1650. —
Magyar hitelbank részvény	643. —
Osztrák hitelbank részvény	634. —
Osztrák-magyar államvasut	629. —
30 frankos arany (Napoleonkor)	19.02
Német birodalmi marka	117.10
London	239.40
Páris	94.85

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

V. B., Megyes-Egyháza. A postasegédtsztek
tanfolyamában hölgyek nem vehetnek részt, csak
férfiak.

Szészület.

— Augusztus 30. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o. beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított moslék: 12-80—13— korona mmászsánként.

Iskola-idény 1901—1902.**Iskola-könyvek és tanszerek**

hiteles jegyzékek és pontos előírás szerint kaphatók az összes iskolák számára:

Ifj. Klein Mór

könyv- és papirkereskedésében

Fehér Kereszt-épület.**Kerpel Izsó**

könyvkereskedése és antiquáriumban

Andrássy-tér 20. sz. alatt.**Révész Nándor**

könyv- és papirkereskedésében

Szabadságtér 20. sz. alatt.**Ingusz I. és Fia**

könyvkereskedése és antiquáriumban

Templom és Kazinczy-utca sarok**Kosminsky Lipót**

könyvkereskedése és antiquáriumban

Templom-utca 6. sz. alatt.

A fenti cégek mindegyike szavatol a tankönyvek, írószerek és taneszközök stb. használhatóságáért.

CSARNOK.**A Boros Samu háza.**Irtá: **Petelei István.**

(Vége.)

Vasárnap azonban mégis fölvetta a zsinoros fekete nagyarkáját s kiment azzal a felsarjadó reménnyel, hogy valaki talál az uton, aki kisegítse őtet. Bolondság! Az udvara teljesen fel volt turva; lerombolva még a színek is, melyeket munkás elődjei vertek a szükséggekre. Az egyikben a nagyapját céhmesternek installálták a kötélverők; ... a másikban meg szépanyja varrta a kozsokokra a virágokat a szücslegényekkel. Munkás elődei nemes levelei ... Mi sem maradt belőlük ... Csak egy kapu áll még, — amit hiúságból állított fel a Marosra vezető kertes Samu. A kapuzábera feliratta: „Béke a bemenőknek. Boros Samu életpárjával Német Máriaival, emelte Isten segítségével ...” Elöl pedig, az utcára nézőleg az égnek mered az új ház fala ... csonkán, félbehagyva.

A piac a templomból kijövőekkel volt tele. Mindegyiket ismerte, de senki se közeledett bizalmas szeretettel Samuhoz. Ödöngött köztük, de csak nem támadhatja meg őket, hogy kikiáltssa nekik a szegénységét s pénzt kérjen tőlük. „Adjatok nekem pénzt, mert nincs ...” Mi lenne, ha kikiáltaná. Az emberek elmentek mellette mind, haza igyekezve. Egy szegény asztalos így szólt Samuhoz, jól megnézve őt: „Nem beteg, Samu bátyám?” Elfordult tőle. A nagy piactéren az uri emberek sétáltak a napfényen. Azok alig biccentettek Samunak. Nem

volt választásos idő. A patikárius valami tréfás szót vetett Samuhoz. Nem is értett Samu tisztán. Kissé zavart volt.

Holnap nem állanak munkába a kőművesek. Az emberek kacagva fognak megállani a Samu csonka háza előtt.

Amíg hazaért, megizzadt. A szomszédja, az uzsorás, a maga kapujában egy kurtaszáru pipából füstölt.

— Nagyon lehorgadt az orrod, Samu ... Mi lelt? — kérdezte. — Elfogyott tán a munició?

Samu megállott. A szó fojtogatta s önkéntelenül bólintott feléje.

— Igazán? Megakadtál?

— Adnál nekem, Józsi, — kérdezte rebegeve.

A hitvány ember vontatva kérdezte:

— Sok kellene?

Samu mohón ismételte:

— Adnál?

— Nem! — mondta szárazon. — Nem adok neked. De hát a talált pénz? Csak komédia?

Samu lehajtotta a fejét, megalázottan s meg sem mozdult.

„Komédia volt az egész talált pénz?” Teljesen megzavarodva keservesen felnyögött. Oh! kimondta a titkát ... és kinek? Mintha a fejére ütött volna valaki.

A harangozásra a szomszéd bebicegett a kapuján s Samu hátra vergődött valamikor az udvarára s leült a hátul épen maradt kamara ajtajába. A meleg levegő szinte rebegett. A vasárnap délután mián egészen csendes volt az utca. Samu nem is hallotta a lépéseket, amint átlépve a lebontott korláton át, rászólt a szomszéd:

— Mit ebédeltél, Samu? — kérdezte.

Samu fölemelkedett:

— Miért? — kérdezte.

— Gyere, beszéljünk ketten.

— Adsz? pénzt

— Mire? A minap uzsorásnak nevezted, kővel hajigáltál meg; azért adsz? Hát te mit adsz?

— Neked testálok a házamat, ha senkinek se szólás felőle.

— A házadat? bolond! Hát hol van? Mit ne szóljak róla másnak?

— Senkinek, hogy pénzt kértem tőled.

— Minek?

— Szégyenlem.

— Adjak? Igen, ha mindjárt kipusztulsz innen, ha félreállsz s elmegész innen, akkor adok. Nem szeretem a képedet ...

— Kiüznél? ... Gaz vagy ...

— Gaz vagyok? De pénzem van.

— Gaz vagy — nem is kell a pénzed, van nekem, amennyi kell ...

Az utcán a ház előtt, egy csomó vasárnapi sétáló lézengett, köztük a pallér, amint magyarázott valamit.

A szomszéd csendesen megfordult:

— Majd utánam jössz még, Samu ... Itt lakom a szomszédban ... Én nem költözöm ki ...

Mindennek vége van. Elárulta magát az ellenségnek ... Szégyenének a híre elmegy. Mindenki tudni fogja, hogy Boros Samu bukott ember. Holnap kikacagja mindenki, paraszt és ur! Nem parolázik vele a kuputos, nem süvegelik a mesteremberek ... Oda a becsülete, az élete ...

A keserűség fojtogatta. Mint tudott szólani ama vén gazembernek. Tán még felállhatott volna Samu. Már a földön hever Samu, a fekete földön. A kőműves belépett az udvarra az emberrel. Bizalmasan közeledett Samuhoz s utogva — hogy más ne hallja — kérdezte:

— Holnap pénzt látunk, tekintetes ur?

Samu kinnal mosolygott: „Holnap? Akármennyit ...”

— Beállunk mind a munkába tekintetes ur, s az asztalos jön mérni az ajtókat. Mind két szárnyasok legyenek?

— Mind ... mind, — felelte Samu — és a hallgató idegen emberek tekintettel, így folytatta — mind a legszebben, a hogy tudja ...

A kőműves tovább sétált az udvaron.

Később a Maroson túl ágaskodó erdős hegyhát tetejére fekvő veresszélű felhőkre meredve, leült Samu az ép kapu küszöbére. A

felhőket bearanyozta a lemenő nap, mindenféle bolond formákat rajzolva belé. Künn zajongtak a cselédek az utcán. Samu nem látott és nem hallott igazán.

„Emelte élete párjával, Német Máriaival,” — így szólt a kapu írása. Mintha valaha hallotta volna Samu ezt a nevet. Aztán összeszedte magát és ránézve a betűkre ... két csepp bugygyant ki a Samu szemtáskájára. Felkelt s megfenyegette az öklével a csonka falakat.

Aztán amint teljesen besötétedett, Samu egy jó erős posztószületet választott ki a rongyos zsákból, szétszórva a tartalmát az egész kamrában és támolyogva a kapuhoz járult s reszkető karral felhajtotta a kereszt-gerendára ...

NAPIREND.

Augusztus 31. Szombat. Róm. kath. naptár: Rajmund. — Protestáns naptár: Rajmund. — Izraelita naptár: Sabbat, Kí Tova. — Görög-keleti naptár (augusztus 18.): Plórusz. — A nap két 5 óra 2 perckor, nyugszik 6 óra 25 perckor. — A hold két 6 óra 55 perckor, nyugszik 6 óra 56 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 765.6 milliméter, délután 2 órakor 765.6 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor $10^{\circ} + 11.1$, délután 2 órakor $10^{\circ} + 18.2$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EN. 3, délután 2 órakor EN. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyir borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 3 milliméter.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, elvéve csapadék, derült.

Szabadságszolgálat emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölosey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapok kivételével, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Breklye-múzeum helyisége mellett ülésterem.

Szeptember 1. Az aradi székely asztaltársaság közgyűlése délután 4 órakor (Vadombar). — Az aradi rekruták egyrészenének táncvigalma (Városliget). — Az aradi iparosíjak önképző-egyletének műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Uj-Arad, Csalogovics-kerthelyiség).

Szeptember 3. Körjegyzőválasztás Kiszindinán.

Szeptember 7—9. Az aradi polgári lövészegetlet új-
lövészete.

Szeptember 15. Jegyzőválasztás Glogovácson.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.15
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.58	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborszról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborszról délután	2.04	Radnáról délután	2.23
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáról este	5.35	Személyvonat este	9.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	5.05
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.58	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.03
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbesbesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

Aradi nyári szinkör.

Szombaton, 1901. évi augusztus hó 31-én:

Lili.

Operette 3 felvonásban. Irták: Hennequin és Millaud. Fordították: Fáy J. B. és Evva Lajos. Zenéjét szerző: Hervé.

SZEMÉLYEK:

Plinhard . . . Arkossy V.	Bouzincoart . . . Csáky Vilmos.
Batellere báró László Gy.	Bouzincoartné Tolnainé.
Hypothése . . . Polgár S.	Amélie Fedák Sári.
Bompan Mezei Péter.	Antonine Fedák Sári.
René Nemes S.	Grandsec Billik Emma.

Korczeta 7 és fél órakor.

Szülő-csomagoláshoz

szükséges papírok minden színben, spárga, pecsétviasz, a kosarakra akasztandó vagy ragasztandó czimlapok, ugyanazok czégnomással is, a legjutányosabban kiszolgáltatik. 1105

BLOCH H.,

papirkereskedése, könyvnyomdája és fényképészeti czikkek raktára, Aradon.

Egy jó családnál

2 iskolai tanuló

teljes ellátásra

felvétetik.

Czim a kiadóhivatalban. 1128

Kiadó lakások.

Boczkó-utca 9. szám alatt
első emeleten

7 szoba, konyha, fürdő-szoba;
vagy: 4 szoba, konyha, fürdő-szoba;
2 szoba és konyha; udvari 2 szoba, konyha, pinczelakás, vagy üzleti helyiség, mely 2 szoba és konyhából áll

november hó 1-től

vagy javítás után 1097

kiadók.

Irodai teendőkből jártas,
kitűnő fogalmazó és telekkönyvlista, nyelvismeretekkel bíró

okleveles jegyző

helybeli vagy vidéki irodában 1118

keres alkalmazást.

Czim a kiadóhivatalban.

Ha hull a haja!
használjon

Kossuth-féle haj-essentiát

(T. Capillorum)

biztos eszer a hajhullás és fejkorpa ellen, kitűnő haj-ápoló szer.

== Ára 4 korona. ==

Kapható a megváltóhoz ozimzett gyógyszer-tárban 916

M.-RADNÁN.

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villanyos csengő berendezési intézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. 656

Norddeutsche (Berlin)

dipl.

Lehrerin

wünscht Unterricht zu ertheilen in deutscher, französischer und englischer Sprache und Litteratur.

Näheres zu erfahren bei Frau Örfi, Csernovics Péter-gasse 15. 1137

Magy. kir. államvasutak aradi üzletv.

24534. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy f. évi szeptember 1-ől kezdve: a felek-fogarasi helyi érdekű vasuton fekvő: Alsó-Szombatfalva megállóhely kincstári ménes 27 sz. őrház nevet fog viselni.

Arad, 1901. augusztus hóban.

Üzletvezetőség.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

ISKOLAKÖNYVEK,

rajz- és írószerek, taneszközök

az összes tanintézetek részére pontos előírás szerint kaphatók:

KRAUSZ PAULIN

könyv- és papirkereskedésében

Arad, Deák Ferencz-utca 2. szám.

Használt iskolakönyvek

kifogástalan tiszta állapotban,

uj, kemény kötésben féláron!

A nálam vásárolt tankönyvek és írószerek legjobb minőségéért és használhatóságáért szavatolok.

Kiváló tisztelettel

Krausz Paulin,

könyv- és papirkereskedő.

Arad, Deák Ferencz-utca 2. szám.

1138

Városi és megyei telefon 206.

Ifj. Haggemacher Henrik

Arad, Karolina-utca 7.

budafok-köbányai söröződe aradi sörözőraktára ajánlja

Dr. Telbisz János kir. keresk. törv. hit. vegyész ur által elősmert legkellemesebb üdítő és tápláló

Góliát maláta-sörét

saját töltésű palackjaiban.

Különösen mell- és gyomorhajosok figyelmébe!

Dr. Telbisz János kir. ker. törv. hit. vegyész ur nyilatkozata:

„A Haggemacher-féle Góliát maláta-sört vegyvizsgálatom alapján főleg magas extract és maláta cukor (maltase) tartalma következtében a legkitűnőbb maláta-sörök közé sorozom.“ 1080

Telefon 387. városi és megyei.

BRAUN N. A.

festék és kencezeraktárak

ARADON,

József főherceg-ut 12. és Forray-utca 7.

Ajánl saját gyártmányu olajfesték- és fénymazakat s minden e szakmába vágó czikkeket legjutányosabban,

Pontos és szolid kiszolgálás!

A Braun N. A.-féle

Amerikai padlózománcz készítője.

Ezen padlófénymaz szagtalan, mosható és röktön szárad. 1 kgr. 90 kr.

Vidéki rendelések postafordultával.

Rőfös, tövidáru és fűszer üzletben ezen utóbbi ághoz, azonnali belépés mellett

keresek egy megbízható ügyes

segédet.

Szükséges, hogy az állást elnyerni szándékozó a **tót nyelvet** jól beszélje. A rőföshöz is értő és románul beszélő ajánlata előnyben részesül.

Engel Lajos,

1136

Medgyesegyháza.

Beiratások az aradi Zenedében.

Az aradi Zenekedvelők Egyesülete által 1833. évben alapított és fenntartott s Arad szab. kir. város védnöksége alatt álló

ARADI ZENEDÉBEN

az 1901/902. tanévre a beiratások folyó év szeptember hó 1. 2. 3-án délután 3-tól 5 óráig a Zenede helyiségben (Templom-utca) eszközöltetnek.

Tandij egy évre 50 korona, beiratási díj 10 korona.

Felnőtt fiatal emberek este 7 és 9 óra közt oktatást nyerhetnek.

1096

Fuvola és clarinet tanszakra 2 növendék tandijmentesen felvétetik.

A rendes oktatás szeptember hó 4-én veszi kezdetét.

Arad, 1901. augusztus hó 23-án.

Dr. Vannay János,

titkár.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos polgármester, a zenekedvelők egyesületének elnöke.

Krispin József,

igazgató.

Szabott árak!

Szolid és pontos kiszolgálás.

KASSOVITZ FÜLÖP

férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruháza
ARAD,

Andrássy-tér 9., a Minorita-templom átjárójával szemben.

Állandó választék honi, angol és francia szövetekben.

Mérték szerinti megrendelések 48 óra alatt pontosan eszközöltetnek.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Szabott árak!

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

2745—1901. pm.

Hirdetés.

Az Arad sz. kir. város területén legtöbb adót fizetők kimutatása, a legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok névjegyzékének 1902. évre vonatkozó összeállítására czéljából elkészítettén,

azt az 1886. évi XXI. t. cz. 25. §-a értelmében a f. é. augusztus hó 26-tól 8 napra hivatalomban beekintés és a netalán szükséges felszólalások megtehetése végett közszemlére kiteszem.

Arad, 1901. évi augusztus hó 23-án.

Salacz,
kir. tanácsos,
polgármester.

Árverési hirdetmény.

Melylyel közhírré tétetik, hogy gróf Königsegg Fidel ur 6 méltósága taucazi nagybirtokos uradalmához tartozó mintegy 2000 hold tölgy- és bükk erdőterületre kiterjedő makkoltatási jog folyó évi szeptember hó 8-án d. e. 11 órakor Taucaz község-házánál tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt Taucaz község-házánál bármikor megtekinthetők.

Kelt Taucaz, 1901. augusztus hó 21-én.

1125

Az uradalmi erdészesség.

Vendéglőmbé október hó 15-én egy tisztességes megélhetést biztosító

üzletvezetői állás

jön üresedésbe.

Ezen állás betöltésére keresek egy ötszáz korona óvadékkal rendelkező, megbízható, ügyes, nőtlen, vagy gyermektelen nős embert. Utóbbinak a konyha önálló kezelését is átengedem.

1185 **Engel Lajos,**
Megyesegyháza.

Árverési hirdetmény.

Járkos község urbéréseinek

erdeje

szeptember hó 12-én d. e. 11 órakor járkoson a biróházánál nyilvános árverésen el fog adatni.

Silingyia, 1901. augusztus hó 26-án.

1127 **Mladin György**
urb. elnök.

Az Arad sz. kir. város által segélyezett

ARADI ZENE-CONSERVATORIUMBAN

mint az országos magy. kir. Zeneakadémiára előkészítő iskolában (Arad, Szabadság-tér 21. sz.) a beiratások augusztus hó 28-tól szeptember 15-ig minden nap d. e. 10—12 $\frac{1}{2}$ -ig, d. u. 4—6 $\frac{1}{2}$ -ig tartatnak.

Tanítatnak mint főfanzakok: zongora, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gordon, czimbalom, magánének és minden fuvóhangszer. Mint melléktárgyak: zeneelmélet, összhangzattan, zeneszerzés, zeneiörténet, karének, kamarazene, zenekariskola és zongoraösszjáték, ugyanazon tanterv szerint, mint a magy. kir. országos Zeneakadémián Budapesten.

TANÁRI KAR:

Unger Mór, hegedű, zongora és zenekariskola.

Mütter Müller József, gordonka, zongora és kamarazene.

Sperber Frigyes, hegedű, mélyhegedű, karének és összhangzattan.

Mütter Müller Lengyel Erzsébet, zongora és zeneelmélet.

Klein Sándorné, zongora.

Bayer Bettelheim Ida, (felügyelőnő) zongora és zeneelmélet.

Schreyer Jakab, zongora és zongoraösszjáték.

Kiss Károly, czimbalom.

Uresch B., gordon és fuvóhangszerek.

Magán (solo) ének **Welchhart Aurora** Budapestről.

Az intézetben a fentebb nevezettek kivül néhány segédtanár is tanít.

Tandij havonként: az alsó osztályokban 10 korona, a felső osztályokban 12 korona, fuvóhangszerekre 3 kor. Előre fizetendő.

Beiratási díj 6 korona.

Az igazgatóság figyelmeztetni kívánja saját érdekükben a növendékeket, hogy a beiratás alkalmasabb eszközölhetőse végett beiratkozásra mielőbb jelentkezzenek.

Az igazgatóság:

Unger Mór.

Mütter Müller József.

Sperber Frigyes.

1077